

ABONAMENTUL
 Pe un an . 28 Cor.
 Pe un jum. . 14 "
 Pe o lună . 2-40 "
 Nrul de Duminică
 pe un an . 5 Cor.
 Pentru România și
 America . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REGISTRUL
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Dăruț Feroviară nr. 10.
INSERTIUNILE
 se primesc la administra-
 ția.
 Mulțumite publice și Line ca-
 eciale costă fiecare și 20 B.
 Manuscrise nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 302.

Aviz abonaților.

Rugăm toți abonații noștri să binevoiască a grăbi cu achitarea sumelor ce ne datorează. În același timp le aducem la cunoștință că dela toți aceia cari nu ne vor trimite abonamentul până la 10 Septevrie n., vom incasa abonamentul prin oficiul postal.

Adm. »Tribuna«.

Înțelepciunea guvernului.

Cu încrederea sa enormă, arătată la început, cu finețele de tact și procedare, guvernul actual avea aerul că vrea să treacă de un guvern foarte înțelept. Cuvântările largi, siblice și cu multe înțelesuri ale șefului, pe cum și cele avântate și mult făgăduitoare ale adjutantului său înfocat, lăsa sau impresia, că în dosul atâtor vorbe se ascund idei mari și probleme adânci, de cari se va resimți în curînd întreaga țară.

În realitate însă pe zi ce merge înțelepciunea asta deghizată rămâne în ascunzișul ei misterios. Roadele ei nu vor să se ivească. Ne rotim ochii împrejur și în cuprinsul țării nu vedem nicăiri licărind o schimbare în bine. Din capetele noilor proprietari ai fotoliilor lucioase nu vrea să răsară nici un gând luminos, nici o măsură adânc tăietoare în viața publică, nici o reformă radicală.

Ne întrebăm prin urmare: ce a folosit guvernului zdrobitoarea majoritate, cu care

s'a ales în alegeri, dacă prin mijlocirea ei nu a putut să inaugureze o epocă nouă în politica țării? Ce-i fosește guvernului încrederea prea mare și absolută a Suveranului, dacă nu știe să profite de ea, în interesul cetățenilor? Căci atâta înțelepciune, de a vota un budget și o convenție, iar încolo a lăsa totul în starea anarhică de mai înainte, e capabil să aibă orice alt guvern, compus din simple mașini și nu din ființe cogitale.

Firul acesta de înțelepciune a stăpânirii de astăzi îl putem urmări mai cu seamă din purtările față cu noi, din fazele atitudinii sale pacificatoare, din toate amănunțele unei tactice pe cât de înțelepte în aparență, pe atât de năroade în fond.

Eram în preajma alegerilor. Dela centru pornise să sufle un vânt de primăvară, cu tendința de a face să incolțească în piepturile românești nădejdi de vremuri bune. Făgăduințele multe deschideau perspective. Și vântul acela căldicel trezea printre mulți un spirit de învoială, de acorduri. Asigurările privitoare la libertatea alegerilor și la libertatea presei erau luate în serios. Se stăpânise, de-odată și pe nesimțite, o stare nouă pe rândurile noastre, o stare de curioasă așteptare a unor evenimente. Și lucrul, psihologic este, este ușor de explicat. Căci nimic mai lesne, după o atât de lungă și zădarnică așteptare, decât să faci iluzii unui popor modest și blând ca al nostru.

Dar a venit ziua de măsurare. Alegerile frumoase au fost o completă deriziune a

tot ce se separase. Cu cea mai mare reacredință, cu tot aparatul de volnicii, cu toată viclenia de oameni neleali, renegându-și fățiș prinipiile trâmbitate la venirea lor, oamenii stăpânirii ne-au lovit de pe la spate, ne-au pândit și ne-au surprins unde eram mai lipsiți de apărare. Ca pisicile blânde s'au apropiat de noi la început și ca pantere sălbatice ne-au atacat în urmă. Au venit ca niște Sirene amăgitoare și vestitoare de pace și s'au purtat ca niște furii răzbunătoare.

Evident, felul acesta de a proceda între dușmani, cari știu să ierte, fără însă a putea uita, se numește înțelepciune felină. Politica aceasta de ademeniri și de surprinderi se reduce la mentalitatea eroului de tufă. Ea este din momentul inferior al intelectualității și ajunge un singur caz de experiență, pentru a te și în viitor păzi pe toată linia.

Să nu creadă deci guvernul, că nu i-am întrevăzut acum formula de care se conduce. A afirma un lucru și a face contrariul, înseamnă că atinge țărâmul șarlataniei politice. Și am gustat prea mult în lunile din urmă din roadele acestei șarlatanii, decât să nu ne fi făcut concluziile de lipsă. Am văzut cum toate făgăduielile s'au întors în potriiva noastră. Am simțit cum sub perfida încercare de a provoca grupări artificiale și fracțiuni moderate, se ascunde păcerea diabolică de a ne vedea slăbiți și divizați în organizațiunea noastră politică. Ne-a fost dat să vedem, cum după așiș-

IRENA.

De Const. A. Giulescu.

Am cunoscut-o pe Irena într-o noapte de iarnă. Sânt ani de-atunci! Incepuse de cu vreme să ningă. Pe stradele pustii vântul alerga rătăcitor, stârnind vârtejuri de zăpadă de-alungul drumului, pe care le vântura în goană nebună pe de asupra orașului. Globuri de foc se mistuiau în umbra felinarelor, lătrat de câni venea de prin curțile boerești, pe când în depărtare, se lămuria viața capitalei, huetul nestâmpărat al inimii care bate până târziu, după miezul nopții.

Apropiam de casă, când la colțul stradei ni se deslușește din umbră o forma femeiască. Cu mâinile ascunse într-o blană de vulpe, și cu capul pitit în gulerul ridi at, de-abia putea să lupte cu valurile de zăpadă care-i biciuiau fața. Ajungând în fața mea, alunecă din greșală pe caldarâm, și ingenunche dinainte-mi. Alerg iute s'o ridic, o scutur de zăpadă, și la lumina felinarului, întâlnesc doi ochi negri, cari mă priveau rugători. Am rămas o clipă sub puterea farmecului lor. În urmă l-am zis:

— Această întâmplare neplăcută pentru dumneata, îmi dă prilejul d-șoară, ca să privesc doi ochi frumoși.

Un răs batjocoritor fu răspunsul... Și ce răs dat a fost! După o mică tăcere, văzând că nu-mi vorbește am urmat:

— Te rog să mă ierți dacă am îndrăznit să-ți dau un mic ajutor... Iar dacă răsul dumitale e

singurul răspuns pe care mi-l poți da, cred că nu merit așa mică atenție.

I-am spus apoi numele, și făcând o mică închinare, voiam să mă depărtez.

Atunci, s'a oprit locului, m'a privit lung în față, cu ochii pe jumătate închiși, făcându-mi semn s'o urmez. Am pornit mai departe, fără a scoate vre un cuvânt. Îmi ziceam: Doamne, ce ființă ciudată! Mergeam alături și o priveam cu coada ochiului. Pe colțul gurei, îi flutura un zâmbet trist!

!...Și nu știu cum mi-a venit în minte răsul acela batjocoritor, pe care îl purtase vântul de-alungul stradei pustii...

Ajunsesem în fața grădinei publice. Zăpada cădea mereu, învârtită, pe când ploplii și castanii de prin alei, gemeau ca o mare de valuri...

Ne-am oprit la lumina unui felinar. Aici, a scos din buzunar o carte de vizită pe care a scris cu creionul vorbele: »Irena Caruțol« iar mai jos: »Plânge-mă sânt o nenorocită mută...«

Nu-și poate imagina o minte omenească ce-am simțit în acele momente. Îmi venea să pâng, să lip, s'o prind în brațe, s'o mângâi, și de-ar fi fost posibil, să-i dau grațul meu. Atâta durere am citit în acele rânduri, și atât amar am găsit îngropat în acel suflet că nu mai știam unde merg, pe ce strade mă duc pașii. Ne-am trezit departe, pe o stradă întunecoasă. La poartă unei căsuțe spoită cu alb ne-am oprit. Irena mi-a tăcut semn că aci e locuința ei.

Toț prin semne am întreat-o dacă pot merge înăuntru. Mi a deschis atunci poartă, și s'a dus

în fugă să bată la o fereastră cu geamurile mici, crăpate. Un drug a sunat pe dinăuntru și curând s'a ivit în ușă o babă cocărită de bătrânețe, și cu punctele obrăjilor încrețite, ca o prună uscată.

Cum ne văzu, se culbări repede într'un pățuc de blane, la căpătâiul căreia se ridica un morman de perini și perinute de puf, având toate mărmile. De-asupra, veghea o candelă, împărștiind în toată casa o lumină slabă, roșetică. De sus, dintr'un cadru de lemn, Maica Domnului se uita galeșe, ocrotind cu privirea-i blajină, pe nevoiașii care și ridică ochii și gândul, gonind după mla cerească.

Alături, era camera Irenei, împodobită ca o fată săracă. Un pat de fier cu alb turii curate, o masă, două scaune și o mașină de cusut era toată mobilă. Pe masa de supt oglindă, două gramezi de cărți, iar în mijloc fotografia unui ofițer de cavalerie, care-mi părea o figură cunoscută. De-asupra patului cărți poștale ilustrate prinse de covor; și atâta tot...

După ce am revizuit cărțile poștale, am luat fotografia dela locul ei și am privit-o de aproape.

Pe dos am citit cuvintele: »Colo, în ceruri, tot al meu vei fi!...«

Irena se așezase în fața mea și nu mă slăbea din ochi. Îmi cerceta fiecare mișcare, fle ce semn, părănd mulțumită că i scormoneau prin cărți, îi răsfoiam filele din cartea unei vieți netrăite. Dar, când am dat peste un album așezat sub un teanc de cărți, s'a repezit la mine, mi l'a smuls din mână și s'a pornit pe răs... Val! Tot același răs

rea libertății de presă, a urmat fără zăbavă o serie de alte procese și persecuțiuni și și cum, după preamăririle aduse Suveranului nostru iubit, temnițele au continuat să rețină pe comdamnații noștri politici...

Ah, da! Guvernul nostru e foarte înțelept și este foarte original în înțelepciunea sa. Numai că noi ne am saturat de ea și vom ști să-i paralizăm efectele păcătoase.

Recesământul. Monitorul oficial publică o ordinațiune a ministrului de comerț, prin care se dau îndrumările necesare privitoare la numărarea populației, luându-se ca bază 31 Decembrie 1910.

Adresăm tuturor cititorilor noștri rugămintea să facă în toate cercurile românești energetică propagandă, ca la alcătuirea registrelor României să stăruie să fie socotiți ca români.

Sântem cetățenii ai Ungariei, dar limba maternă ni-e limba românească!

Scrisoarea Regelui Italiei către M. Sa. Ministrul de externe al Italiei, San-Giuliano, a remis ieri Maj. Sale și o scrisoare autografă a Regelui Italiei în care acesta îi exprimă felicitările sale cu prilejul împlinirii vrstei de 80 de ani.

Maj. Sa a răspuns Regelui mulțumindu-i pentru cuvintele calde și accentuând înalte calități de bărbat de stat ale marchizului San-Giuliano.

Sedinte parlamentare după amiază. Din Budapesta se anunță că la toamnă guvernul vrea să introducă o reformă însemnată în ce privește timpul discuțiilor parlamentare.

Dela toamnă e vorba ca parlamentul să țină sedințe numai după amiază, dela orele 3 până la 7. Guvernul va face propunerea meritorie îndată după redeschiderea sesiunii parlamentare.

batjocoritor, cu aceleași acte stranii, care-mi săgetase inima, colo în colțul stradel pustii!...

După multe stăruințe și rugăciuni, mi-a dat albumul. Pe cea dintâi filă am citit cuvântul »Viață« subliniat cu roșu; iar alături un vers din »Mortua este« de Eminescu: »Decât un vis searbăd mai bine nimic!«...

În tot timpul cât am răsfoit paginile de album, Irena mi-a părut foarte neliniștită. La un moment, s'a aplecat peste umărul meu, și urmarea rând cu rând cele ce citeam.

Era descris în culori admirabile un început de dragoste, un vulcan care a izbucnit din adânc. Un teren ce s'a prăvălit în genună. Un incendiu care a cuprins o clădire frumoasă, și în câte-va clipe a transformat-o într-o ruină. Un vis frumos, cu o realitate crudă. Aceasta a fost viața ei, dragostea ei!...

Iar când am început să citesc cum a fost prărsită, cum ei s'a logodit cu alți, și cum în sara de 2 Februarie s'a dus la biserică pentru ca să vadă ginere, atunci nu s'a mai putut stăpâni. Am simțit șirul de lacrimi cum îi picurau din ochi, și suspine dureroase care-i tălau pleptul.

Era frumoasă Irena în noaptea cea!...

Nu știu, dar am simțit în totdeauna o tristețe fără margini și o duloșie negrăită, or de câte ori am privit o femeie cu ochii lacrimași.

În cea din urmă pagină era descrisă impresia pe care a simțit-o în biserică în momentul când se celebra cununia. Termina astfel: »Iar când l am văzut cum li căuta de cu drag în ochi, colo, în

Intrevederea dela Salzburg și presa Italiană. Toate ziarele mai mari din Italia se ocupă la loc de frunte cu întrevederea celor doi miniștri de externe și constată cu unanimitate bunele relații ce există între Italia și Austro-Ungaria.

»Tribuna« din Roma își exprimă satisfacția că vederile celor doi diplomați conglăsuiesc asupra tuturor chestiunilor politice mai importante. »Tribuna« accentuează valoarea istorică stabilă a triplei-alianțe și încheie: »Increderea serioasă ce transpiră din comunicatul oficios nu e exagerată, căci trei decenii pline de încercări au întărit alianța de prietenie dintre Italia și Austro-Ungaria și guvernele lor au dovedit îndejuns că în toate chestiunile de politică internațională, precum și în relațiile politice reciproce sânt conduse de cea mai cordială loialitate.«

»Giornale d'Italia« scrie: Dacă comunicatul oficios nu spune multe lucruri noi, cauza e că în fond călătoria marchizului San-Giuliano a fost un act de curtoazie.

Ziarul își exprimă dorința ca bunele intenții ale celor doi diplomați să fie sprijinite nu numai de autoritățile ambelor state, ci ca și presa să observe în discuțiile ei un ton mai conciliant. »Giornale d'Italia« încheie constatând deosebită importanță a faptului că în ce privește chestiunea balcanică între cele două state nu există nici cea mai mică divergență de vederi.

Prelații croați și politica. Mitropolitul Posilovic a dat un ordin către clerul croătesc, prin care oprește preoțimea de a candida, la alegerile apropiate, cu programul partidului țărănesc. Episcopul dr. Crapac a interzis profesorului de teologie dr. Rittig să mai candideze, fiindcă a fost ales cu program Starcevician.

Opreliștea aceasta fără rost a stîrmit mare furtună, — și e bine s'o înfierăm și noi, arătînd că publicul românesc nu recunoaște legalitatea unor măsuri cari îngrădesc libertatea convingerilor.

fața altarului, am simțit că biserica se învrăștește cu mine. Picioarele îmi tremurau, și puterile mă părăsiau încet încet. Am căzut apoi în nesimțire, și nu mai știu ce s'a întâmplat.«

»Când m'am deșteptat eram culcată în casa asta. La căpătâi îmi veghea Icoana prea curată, la picioare singurătatea, iar în inimă o durere fără margini!«...

»Incendiul distrusese clădirea. Eram o ruină, îmi pierdusem gralul!«

Se lumina de ziuă când am plecat dela Irena. Vântul contenise, iar zăpada cădea a lene, obosită par'că. Sgomote nedeslușite veneau de departe. Se deștepta orașul. Felinarele erau stinse, iar lumina cobora treptat, treptat de sus...

Cum de abia mergeam prin zăpada mare, până la genunchi, cu mîntea buimăcită de cele petrecute, mi-s'a părut de odată că-mi apare la un colț de stradă Irena, cu părul despletit, trecând ca o fantomă pe dinaintea mea. S'a depărtat apoi privindu-mă negrăit de trist pe când un răs batjocoritor răsuna de-alungul stradel pustii. De asupra capului mi-s'a părut atunci că se ridică o aureolă, pe care am putut citi cuvintele din album: »Colo, în ceruri, tot al meu vei fi!«

Când am ajuns în tinda casei, aurora îmbrăcase răsăritul într-o mantie de purpură.

Măcelul dela Tălna.

Doi flăcăi uciși pentru treicolor. — Fiare sălbatică în uniforma jandarmerească. — Infamia dela Ocna-Sibiului.

Goana sălbatecă după culorile sfinte ale neamului nostru a atins proporții de-a dreptul înspăimântătoare. Jandarmii, acești argați săngeroși ai stăpînirii, calcă pretutindeni satele românești, dau navală asupra țărănilor noștri, cei pașnici până la lasitate, îi desbracă de podoabele portului, îi schinguesc, îi stălesc în bătăi și au ajuns să nu-și mai poată potoli instinctul de fiare sălbatică, decât sorbind pară de sânge nevinovat. Vestile ce primim zilnic ne vorbesc de o cruzime bestială ce nu mai cunoaște margini, de crime ce fac să înghete sângele în noi prin fiorozitatea lor.

O vânatoare de oameni s'a pornit pe satele noastre, vânatoare pusă la cale de guvern. Nu mai încapă nici o îndoială că asmuțarea jandarmilor se face cu știrea guvernului și că acești lupi furioși ai constituționalismului unguresc au libertate nețărmită de-a încolți pe țărăni noștri, cari bieții n'au ajuns încă să priceapă »intențiile împăciuitoare« ale guvernului și în neștiința lor cutează să mai îmbrace portul lor tradițional și în vremurile acestea ale faimoasei »clipe istorice«.

Constituționalismul unguresc e azi-mâne mai fioros decât codrul Vlăsiei în epoca de aur a hoților de codru, și libertățile cetățenești vor găsi în curând un adăpost mai sigur în pădurile seculare ale Braziliei decât în țara aceasta a sălbătăciei turanice.

Nu știm care va fi sfârșitul vânătorii săngeroase ce fac zilnic jandarmii, simțim însă că acuși nu vom mai putea stăpâni vâlvătaia sângelui aprins și că nu vom mai putea răspunde de urmările acestor goane criminale. Conducătorii noștri să ceară guvernului fără amânare cea mai severă anchetă, să pretindă ca sălbătăcia jandarmilor să fie înfrînată și pedepsită în baza celor mai nemiloși paragrafi ai codului penal.

Dacă ticăloșiile de până acuma n'au putut să ne determine pentru o energetică acțiune de apărare, credem că bestiala crimă ce publicăm la vale și care s'a săvârșit la Tălna ne va scutura din indolența noastră vinovată. Două morminte proaspete strigă răzbunare și durerea a două suflete nevinovate sporește freacățul înfricoșat al stejarului dela Tebea.

Tălna e o mică comună în comitatul Alba-inferioară, cercul Ighiu, cu 1115 locuitori, dintre cari 1088 români. Parohie gr.-ort. românească în loc.

Măcelul dela Tălna.

Un martor ocular din Tălna ne trimite următoarea corespondență:

Tălna, 30 August 1910.

Onorată Redacție,

Avem dureroasa ocazie, de a vă comunica unul dintre cele mai revoltătoare cazuri, care s'a petrecut în zilele acestea în comuna Tălna, com. Alba-Inferioară, cercul Ighiului:

Iarăș o dovadă prea eclatantă despre libertatea de care se bucură pașnicul nostru popor din »fericita Ungarie«.

Două vieți tinere, și câțiva răniți au ca jertfă gloanțelor și baionetelor jandarmerești.

Revoltătorul măcel s'a întâmplat Duminică în 28 August st. n. după prânz pe la orele 5.

Jandarmeria — care deja demult desbracă pe tineri și fete de brănele tricolore, — a aflat de bine ca Duminecă pe când leșau oamenii din biserică, să-i aștepte la ușa cimitirului și să-l descingă pe toți câți au îndrăznit a încinge »semnul periclitării statului unitar maghiar«.

După prânz s'au dus din nou jandarmii la birt, unde își petreceau fectorii, ca să satisfacă din nou odiosul ordin și mai odiosului guvern. Și-au început din nou slujba de a smulge cingătorile.

Din întâmplare, un tânăr conștient de datorința sa, nu a voit să și o dea sub cuvânt că el și-a cumpărat-o și nu o dă.

Jandarmii au întors patul puștii să-l lovească în piept.

Tinerii văzându-se în pericol au prins de puști ca să și apere viața.

Atunci au recurs jandarmii la o viclenie: au luat o la fugă, ca astfel să creadă tinerii că jandarmii fug de frica lor, și așa îmbărbătați fiind, feciorii să alerge după ei, ca așa să aibă cea mai bună ocazie de a se întoarce îndărăt asupra »rescuțitorilor« și fără de frică să-i măcelărească.

Planul a reușit de minune.

Au fugit jandarmii vre-o 100—200 de pași, apoi întorcându-se au început a se descărca puștile, culcând la pământ pe nefericitul tânăr Ioan Bârz, care la moment a căzut fiind lovit de un glonț în cap. Glonțul l-a străbătut prin frunte de-asupra ochiului drept și l-a sburdat creierii, ieșind prin ceafă. Bârz a fost transportat la curtea erarială.

Văzând ceialaltă fiică aceasta, au luat-o la fugă, care încotro a putut scăpa.

Jandarmii nu s'au îndestulit cu atâta, ci au zărit pe un fecior, care încă alerga spre casă îngrozit de ceia ce se petrecuse.

Văzând jandarmii că el a intrat în o casă — casa părintească a lui — s'au îndreptat într'acolo. El observându-l că îl urmăresc, scăpând prin fereastra dinspre grădina, a luat-o la fugă tre când gardurile oamenilor, peste drum, de acolo larăși în alte grădini și apoi larăș la fugă.

Văzând că jandarmii sânt aproape să-l ajungă, și ne mai putând alerga, a intrat în casa unui om crezând că va scăpa cu viață.

Ne aflând decât pe o nevastă cu un băiat în brațe umblând prin curte, a intrat în grabă în casă încuind ușa căsii.

Indată au sosit și jandarmii după care s'au auzit niște ditunături în ușa și ușa a sărit zdrobită, lăsând pradă pe tânărul Lazar Tat furiei jandarmilor.

Din ușa s'a auzit o zbierătură groaznică în casă, și numai decât s'au ivit jandarmii, trăgându-l trupul mutilat peste câteva trepte, apoi punându-l pe o targă l-au transportat la curtea erarială, lângă cealaltă victimă, unde între cele mai groznice chinuri s'a sfârșit alături de tovarășul său.

Cercetările decurg, precum și deținerile, miliția ni-e pusă în perspectivă, oamenii sânt la culmea desperării.

Rezultatul tuturor acestora îl voi comunica.
Rap.

Un alt martor ocular descrie bestialitatea jandarmilor în felul următor:

Alba-Iulia, 1 Septembrie n. 1910.

Onorată Redacție!

Ieri, în 31 August n. au fost îngropați în comuna Tâlna, de lângă Ighiu, tinerii Ion Hada și Lazar Tat, feciori de țaran din Tâlna; împușcați de jandarmi, pentru că purtau brăul tricolor.

Fapta asta neobișnuită până acum nici chiar din partea jandarmilor, s'a petrecut în felul următor:

S'a întâmplat, că la alegerile pentru cameră, din lunie trecut, țâlnarii s'au purtat, foarte brav, au votat toți cu dl Valda, afară de Ioan Medrea învățătorul dela școala românească din Tâlna.

S'a mai întâmplat apoi că făptuitorii necunoscuți au tăiat vițele din vila învățătorului Medrea. El, sub pretext că se descopere pe făptuitorii a cerut jandarmeria. Cererea l-s'a împlinit, lucru ușor de înțeles, căci țâlnarii trebuiau învățați minte pentru purtarea lor vrednică dela alegere.

Dela venirea jandarmilor în sat fărădelegile se repetă zilnic. Aproape toți oamenii mai de seamă au fost prinși și legați, sub pretextul că ei ar fi făptuitorii.

Volnicile jandarmilor și-au ajuns culmea Duminecă, în 28 Aug. n. În după-ameza zilei numite, feciorii și fetele s'au adunat la joc. Mai mulți dintre ei purtau brăe tricolore. Trecând jandarmii pe acolo, l-au provocat pe cei cu brăe tricolore să și le lapede.

Feciorii nu s'a învoit. Jandarmii au cercat să li le iee cu forța. Neieșind însă, au turbat de mânie și au împrăștiat jocul și luând la goană pe feciorii cu piciua, pe doi însă, cari s'au refugiat în casa unui fruntaș din apropiere. I-au prins, împușcându-l pe unul din ei și străpungându-l pe celalalt.

Infamia dela Ocna-Sibiiului.

Goana după tricolor a devenit atât de temerară, încât ea nu cruță nici frații noștri din Regat. Sperăm că diplomația României va cere o satisfacție convenită și fără întârziere. Iată cazul revoltător ce ni-se comunică din Sibiu.

Stimate Domnule Redactor,

Vedem cu multă părere de rău că dela un rând de vreme, — și cam de când a început să se vorbească de împăcarea maghiaro-română, sălbătăcia Ungurilor crește mereu. Sâmbăta trecută am fost martorul unei barbarii fără seamă a renegatului jandarm Gheorghe Mihai din Ocna-Sibiiului — sediul volnicilor ungurești după cât pare.

D-na Anuța Soreanu din România, soția d-lui Dumitru Soreanu, director la filiala »Băncei comerțului« — preumblându-se prin parcul băilor cu copiii îmbrăcați în costumul național din țară, a fost somată de susnumitul jandarm să ia jos brăul tricolor cu care copilașii erau încinși. Cum jandarmul vorbea ungurește, iar d-na Soreanu necunoscând limba, a fost dusă împreună cu copiii la cancelaria băilor, unde după un adevărat interogatoriu, care a ținut mai bine de un ceas și jumătate, i-se ordonă să ia jos eșarpa și să i-o depună lor. A'unci dânsa le răspunde mândru, că dacă le ia dânsa jos, nu le-o mai dă lor, și dacă au curajul, apoi să o ia ei jos. Atunci sălbătecul de jandarm, ca un erou se duce la copiii înspăimântați cari nu voiau să se despartă de podoaba lor și spunând în românește: *am jurat că frunza asta să nu se poarte de nimeni, în țara ungurească smulge copiii încemeniți brăul tricolor și-l confiscă, ordonând d-nei să nu părăsească țara, până nu v'a anunța pe cei în drept (!?)*

D-sa a protestat spunând că nu au drept să facă aceasta, deoarece d-sa este din România liberă, ci nu supusă austriacă și pe lângă asta nu vede anunțat nicăeri că tri-colorul român nu se poate purta, totuși nu a avut cu cine a se înțelege. Le-a explicat că insultă statul român prin purtarea lor, dar în zadar.

Românii făcuseră cerc împrejurul cancelariei așteptând pe d-na Soreanu care eșind de mână cu micii agitatori — unul de 5 ani și unul de 2 ani și jumătate — ne spuse tremurând de indignare:

— *Auzisem că sânt mai și înalți, dar nu-mi închipuam că sânt așa de sălbatici.*

Noi ascultându-o pe d-na Soreanu cele de mai sus am rămas cu cuvântul încemenit pe buze, și gândim: — Siracl Românii, în țara voastră!

Cu toată stîmă, vă rog a aduce aceasta, la cunoștința tuturor. E singura armă cu care mai putem lupta.

Const. Ciocoianu,
proprietar, Buteștii-de-sus

Apropierea socială dintre Români și Unguri.

În »Magyar Hirlap« din 30 August a publicat dl L. Réthi, inspector de școale în retragere și șef de secție în ministerul cultelor, o »scrisoare deschisă E. Sale dlui Ioan Meșianu, arhiepiscopul și mitropolitul Românilor gr-or din Ungaria«. Titlul scrisorii este: »Contactul social dintre Români și Unguri«. Dl Réthi afirmă că I. P. S. Sa este »necondiționat un bun patriot, dar în aceeași măsură și Român întreg«. Bazați pe această din urmă atribuție, credem a nu greși când presupunem că Excelența Sa va subscrie rândurile — răspuns de mai la vale, cari sânt scrise de un »bun Român« fără nici un alt calificativ.

Domnul meu!

Șirile d voastră m'au bucurat și m'au întristat deopotrivă. M'au bucurat fiindcă mi dau prilej să vă spun părerile mele în chestia aceasta, și m'au întristat deoarece văd că nici d voastră, cu toată dorința de a fi obiectiv, nu izbutiți să priviți lucrurile dela noi cu alți ochi decât cel al oficialității și al ziaristicele ungurești pătimose, prevenite și prea puțin delicate.

Punctul de mănecare al scrisorii d voastră este preșit. Căci spuneți: »Este o margine peste care nu putem trece: unitatea statului și caracterul național unguresc al lui«. Aceasta este o învățătură greșită, o deducție nelogică, un vis a cărui împlinire înțeleg prea bine că o doriți cu toții. Dar constituția, legile țării, (și ce mi-o fi mie legea, când ea ar preconiza nedreptăți atât de evidente?), realitatea ne spune altceva: că popoarele acestel țări sânt legate de-oaltă printr'o unitate teritorială care nu-i lertat să se frângă. Acesta este marele cerc în cari ni-se întâlnesc interesele, care ne împreună, pentru care suntem gata a ne vărsa sângele și pentru care, pentru a l putea menține în întregimea lui arătată de legi, trebuie să fim cu condescendență și cu deplină loialitate unul față de alții.

Acum veți pricepe ușor, domnul meu, pentru ce nu găsec îndreptățite pretențiunile d voastră, de a căror împlinire vă plângeți în scrisoarea amintită. Ele sânt efuxul unei himere, al unei concepții eronate, iar între împrejurările normale ale vieții astfel de lucruri nu se pot realiza. Ce-ai

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună. **SUC. EMMER FERENCZ**
Marca lanț.
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

și dori d voastră? Să ne întâlnim la petreceri, să vă jucăm danțurile naționale, să înființăm casine și cercuri de lectură împreună cu Ungurii (rămânând ca acestora caracterul național să îl dați d voastră), să vă cântăm cântările, să declamăm poezii de ale autorilor unguri, să vă sprijinim negustorii. Mai mult chiar. Să dumerim pe frații din România liberă asupra calităților ungurești de rasă, — c'un cuvânt: să ne apropiem de Unguri pe terenul social și pur cultural, cucerindu-ne superiorității lor.

Dar datu-v'afi Dvoastră vr'odată seama, că aceleași lucruri le putem pretinde și noi dela DV? Când s'au tipărit invitări la vr'o petrecere ungurească și în românește? Când v'afi gândit să jucați romana, băutura, călușerul, sârbele noastre? Declamații din scriitorii noștri celebri unde-afi auzit? Sau v'afi gândit măcar să-i traduceți? Ahea d. Révay s'a trudit (ajutat, în timpul din urmă, de un preot român) să dea câteva capodopere din literatura noastră, mai ales din Coșbuc și Goga. Incolo o desinteresare condamabilă pe care n'o explică decât ignoranța autorilor Dvoastră. Chiar când vă silește (probabil) nevoia de material sau vă cucerește frumuseța irezistibilă a unei povestiri românești ajunsă cine știe cum în vr'o redacție ungurească, retacești origina ei și, schimbându-i titlul, schimonosiți și numele scriitorului. Dovada cea mai recentă ne-a dat-o »Magyar Hirlap«-ul care publică scrisoarea d-voastră, și care a dat în foileton »Dragostea femeii moarte« (*Moarta*) și »Surugiul cel rău« (*Sluga*) de *Mihail Sadoveanu*, fără a se spune că e traducere, și că din ce limbă. Același lucru i-s'a întâmplat, nu mai în minte cu care ziar, lui Agârbiceanu. Alții au pățit-o și mai rău: colecția »Luceafărului« de acum cinci-șase ani dovedea că erau surse literare, plagiate din nuvelele dnei Constanța Hodoș, precum și neiertate împrumuturi muzicale din romanele românești. A, și asta! Unde ne cântați d-voastră frumoasele doine, romanele? Doar la chefuli dacă »porunciți« lăutarului să vă desfăteze cu câte-o sentimentală »Șii tu... sau cu beata »Pasăre nevinovată«.

D-voastră, domnul meu, vă place să smintiți cazuri. Ce coincidență ciudată și apariția scrisorii dv. de-odată cu serbările noastre culturale din Reghin. Iată avem două societăți vechi, una de patruzeci, cealaltă de cincizeci de ani. Aproape în fiecare an, deș'câtăva vreme chiar an de an, țin adunări generale. Una dintre ele are multe despărțăminte, cari își Intrunesc și ele, măcar odată la an, membrii. Și uite, când una dintre ele chiamă lumea românească în Reghin, ce informații stupide apar în ziarele dv.: »Astra«, societatea pentru fond de teatru valah, care își ține adunarea... Acolo se obâznesc Valahii, cântând — în urma tricolorului lor — cântece naționale oprite, (tipând din adâncul plămânilor: Jos cu Ungurii! Plară constituția ungurească!...) Frumos și mai ales, adevărat, lolal și savant, nu-i așa?

Cu toate acestea vi-se pare, domnul meu, că »ziarele noastre (românești) stău la pândă pentru a putea strânge toate momentele vrednice de stigmatizare ale vieții noastre (ungurești) publice. Da? N'am putut afla nota aceasta între caracteristicile gazetărilor naționale românești, dar dac'ar fi adevărat ce spuneți d voastră, tot n'ar fi prea mare păcatul: cel mult ar contribui la stărpirea acelor »clipe ale vieții publice«. Dar ziarele ungurești? Dacă s'ar adevăra a *mia parte* din câte omoruri, revoluții, demonstrații și alte crime ne atribuie fantazia bolnăvicioasă a reporterilor și gazetărilor unguri, — declar pe cinstea mea că m'aș maghiariza din convingere. Deci: nol culegem câte ceva din realitatea vieții, d-voastră inventați pentru a ne putea ponegri. De rușine nu vreau să urmez paralela aceasta.

Ci uite, prea scumpul meu domn, d-voastră nu v'afi cugetat asupra unui lucru. Poate că de aceea, fiindcă nu ni l'afi putut imputa. Statul ungar are un serviciu poștal a cărui responsabil-

tate nu cade asupra nimănu. El transmite sau întârziează scrisorile după bunul lui plac. El înarmează sau face pierdute depeșele după porunci mai înalte, fără a ține seama de cerințele serviciului de informație. Și mai plătește statul ungar o grosă de bani ziarelor ungurești și streine pentru a răspândi vești rele și mincinoase despre noi, pentru a împiedica, după putință, publicarea lucrurilor scrise de noi așa cum sânt ele într'adevăr. Și aș putea să urmez la infinit cu tot atâtea nedreptăți, aș putea pune atâtea întrebări la cari nu se află cine să răspundă, — dar la ce? Le știm noi, le știți și d-voastră și ele totuși nu se curmă.

Pentru aceea nu poate fi vorba de-o apropiere socială între Români și Unguri. Noi ne ținem și ne vom ține, până nu încetează nedreptățile contra noastră și nu ni se va face cu putință dezvoltarea însușirilor noastre de rasă pe toate terenele, în cea mai deăvărșită izolare, în cea mai rece rezervă față de D voastră. Ziarele noastre nu vor înceta să infereze pe toți cei ce se vor abate dela poruncile acestei izolări depline. Aceia dintre noi, cari pot avea influență asupra fraților între cari trăiesc, vor îndemna cu vorba și cu fapta la perpetuarea acestei atitudini.

Iată, domnul meu, ce vă poate răspunde orice »bun Român« la scrisoarea din »Magyar Hirlap«. Faceți să înceteze mizeriile și nedreptățile, ajutați-ne în munca de a ne ridica poporul, prețuți ne după importanța și vrednicia noastră, — și veți reuși a vă apropia de inima noastră, — fiindcă atunci vom simți și noi că ne aveți la inimă. Până atunci: izolare socială, înstrăinare din ce în ce mai mult. Rugând pe Dumnezeu să ne descopere cât mai curând tuturoara ochii, vă rog primii, domnul meu, sentimentele de cari v'afi făcut vrednic prin purtarea DV. față de interesele noastre când erați inspector de școale în comitatul Hunedoarei.

Preot I. M. Crainic.

Ungaria și naționalitățile.

Sub titlul acesta cunoscutul publicist Balogh Pál publică în »P. Lloyd« un articol, în loc de frunte, solicitând și el sprijinul »elementelor inclinate spre pace« ale naționalităților, — pentru că lor le-a întins contele Tisza dreapta de împăcare. »Cu grupul reprezentanților naționalității românești — națiunea ungurească nu va începe țirguieli«. Ei sânt agitatori și împotriva lor trebuie să procedeze procurorii cu cea mai mare asprime, — așa spune dl Balogh, adăugând că ungerimea cu atât mai bucuroasă va sta de vorbă cu acei bărbați distinși cari atât în urma poziției lor sociale, cât și a bogăției, a inteligenței și a caracterului lor sânt predestinați la rolul de conducători chemați ai poporului românesc.

»Impăcarea« contemplată de dl Balogh e însă o împăcare foarte ciudată. Ungurimea nu poate face nici cea mai mică concesie de drept public și nici nu se poate învoi la o nouă operă de »concordie«, mai ales că temelile acestei concordii sânt depuse în legea naționalităților, această lege »ideală«, această »întruchipare a liberalismului, a simțămintelor democratice, a tactului politic și a înțelepciunii de stat«.

Soluția dlui Balogh e foarte comodă. Români să renunțe la orice drepturi naționale și să se mărginească la viața lor bisericească și culturală, »pe care până acum au negli-

jat-o cu desăvârșire, risipindu-și forțele în luptele politice«.

Românii și-au neglijat interesele culturale! zice dl Balogh. Literatura lor e săracă, arta lor primitivă, n'au așezăminte pentru promovarea științelor, n'au nici un teatru, nu cultivă muzica, casinurile lor sânt conventicole politice, viața lor socială e exclusivistă etc.

Un publicist care invocă argumente atât de neresoase, nu poate avea pretenția de a fi combătut. Toată lumea știe că dacă n'avem așezăminte culturale, dacă n'avem teatru, reuniuni de muzică și societăți literare, — vina nu sânt preocupările noastre politice, ci oamenii puși în fruntea țării.

Ne lipsesc așezămintele culturale și artistice nu pentru că n'am avea dragostea și instinctul progresului, ci fiindcă înființarea lor ni-se oprește pe calea administrativă!

Tinerimea universitară din Cluj a avut o societate literară, — a fost desființată; la Beiuș, cărturarii români au voit să înființeze o reuniune de muzică și cântări, — nu li-s'a dat voie; la Ibașfalău, Asociația a voit să ție o adunare cercuală, — a fost risipită de ungurii șovini puși la cale de administrație și toate apelurile la forurile cele mai înalte au rămas zădarnice. Nu avem loc să înșirăm toate încălcările de lege ce se săvârșesc împotriva noastră, când vrem să ne apărăm interesele culturale.

Câte cereri pentru aprobare de »statute«, zac, de ani de zile, neresolvite, în arhivele ministerului de interne! Statute privitoare la reuniuni de cântări, de muzică și gimnastică; statute privitoare la casinuri și societăți literare; statute privitoare la organizații economice...

Mărginiți vă la tărîmul cultural și bisericesc! ne îndeamnă dl Balogh. În același timp însă aprobă opera guvernului care sfârșimă puntea ce duce la acest tărîm: *libertatea culturală*.

Poporul românesc nu poate să renunțe la drepturile sale naționale, pentru că numai aceste îi dau puterea să-și apere interesele culturale atăcate în fiecare clipă, din toate părțile.

»Impăcarea culturală-bisericească« e numai o nouă frază fără mult rost în comora nesfârșită de fraze stărnite de acțiunea »impăcării«.

Vlaicu a zburat!

— Vocl de presă. —

Mal toate ziarele dau acest strigăt de bucurie.

În el simțim însă par'că și manifestarea unei ulmiri. »Vlaicu a zburat!« sună ca și cum nimeni nu se aștepta să vadă născând printre români un om capabil să la parte la marea luptă a invențiilor tehnice.

Reapare, cum se vede, în toate momentele însemnate ale manifestării genului național, do-

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

pentru că dela **Székely și Réts** fabricanții de mobile în Marosvásárhely se sapă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane**

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conforma tocnelii separate, în oricare parte a Ardealului. Reproviză la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă

vada nelcrederii în forțele noastre, în valoarea intelectuală a românului.

Faptul nu ne miră de foc. Ne-am obișnuit cu această atitudine a publicului și chiar a autorităților superioare dela noi, față de Românii muncitori, talentați și înzestrați cu acel dar divin al invenției.

Dar dacă faptul nu ne miră el trebuie totuși să ne întristeze, de oarece nu poate fi piedecă mai mare pentru dezvoltarea unui popor, pe toate terenurile activității omenești, ca nelcrederea în propriile sale forțe, în inteligența și în talentul fiilor săi.

Vecinic în războaie, pururea nevoii a sta cu urechea la pământ, pentru a nu fi surprinși de necontenit repetatele invazii barbare, se înțelege că, nu am putut să ne dedăm la acele îndelinciri ce înaltă culturalicește un popor, dar vitejia cu care ne am apărat naționalitatea și țara, apărând în același timp civilizația europeană împotriva asalturilor barbariei, este cea mai strălucită dovadă a admirației noastre pentru cultură și civilizație.

Și un popor care admiră civilizația, este fără îndoială un neam dela care cu încredere se poate aștepta o strălucită contribuție la patrimoniul universal de cultură și civilizație.

Atunci, dacă mai poate fi îngăduit maselor să păstreze încă credința că numai «neamului» li este dat să umble cu mașinile, lumii culte și în special guvernului, nu-i este permis să păstreze o cât mai mică îndoială asupra aptitudinilor românului de a lua parte la întreaga mișcare culturală, alături de popoarele civilizate.

Și fiindcă este vorba de inginerul Vlaicu, să ne oprim puțin asupra condițiilor în care acest vrednic fiu al neamului nostru, a reușit să obțină succes de alături.

Sânt azi în țara noastră trei bărbați cari s'au aruncat cu încredere bizuindu-se pe anii de muncă și de cercetări, în aerostatică.

Aceștia sânt inginerul Vlaicu, locotenentul Goliescu și dl. Brumărescu.

Câte-și trei fiind însă, fără avere și nevoii să aștepte ajutorul altora pentru a și construi aparatele, au făcut, se înțelege, în primul loc apel la guvern.

Guvernul, l-a dat unuia posibilitatea de a și construi aparatul la Arsenalul armatei; altuia, o sumă de bani; iar celui de al treilea... nimic. Nicl unul n'a primit tot sprijinul de care avea nevoie și totuși câte și trei au muncit înainte. Toți au azi aparatele gata. Dl. Brumărescu nu a putut încă să și procure motorul cu care să puie în mișcare monoplanul său.

Inginerul Vlaicu face experiențe de mai mult timp cu monoplanul d-sale, dar cu cât înaintau experiențele cu atât, scădeau încurajările și i-se reduceau ajutoarele oficiale. De două luni dl. ministru al lucrărilor publice a refuzat să i mai servească nelsemnatul ajutor de 300 lei lunar ce-i da. Tînărul inginer era, pe de altă parte, nelcetat avizat că nu l se va mai repara nici o strică ciune ce s'ar produce aparatului.

Și aceste măsuri descurajatoare se luau față de un inventator care avea pentru aparatul său avizul favorabil a trei dintre cei mai distinși tehnicieni ce posedă țara, avizul dlor Cottescu, di-

rectorul general al C. F. R., general Georgescu, inspector al artileriei și colonel D. Iliescu șeful statului major, al Inspectorului general al armatei.

Acești trei distinși tehnicieni n'au încetat un moment să l susție pe tînărul inginer.

Inventatorul nelind pilot trebuia să se exercite mai întâi el în conducerea aparatului și apoi, să pornească cu monoplanul său în zbor. Lumea oficială a luat nelndemânarea pilotului drept dovadă că aparatul este rău conceput, și deci l-au condamnat. Incelul cu încetul se retrăgea disalficatului ventator tot sprijinul oficial.

Alături însă Vlaicu s'a urcat la 150 de metri și a făcut un zbor splendid. A străbătut aerul cu același zbor sigur, lin și impunător, cu care am văzut sburând în primăvară la hipodrom pe universal aplaudatul B.érilot.

Cu zborul lui Vlaicu de alături intrăm și noi în marea luptă pentru cucerirea aerului. Vlaicu ne-a dat mândria de a vedea și genul românesc luând parte la marea luptă în care numai foarte puține neamuri s'au putut manifesta până azi.

Stăm alături cu Francezii, cu Germanii cu Italianii și cu Americanii.

Este un adevărat triumf al geniului nostru național și țara întreagă trebuie să l fie recunoscătoare tînărului inginer.

Să i mulțămim, că învingând în lupta cea mai temerară pe care a încercat o omenire doritoare să și supue puterile naturii, ne învață pe toți să avem încredere în inteligența, în talentul, în puterea de invenție a românului.

Cel puțin de astădată să înțelegem că, nu ne este permis să fim sceptici și îndărătnici când este vorba de fiul acestui neam, cari muncesc pe drumul cel greu al invențiilor tehnice.

Să învățăm că este una dintre cele dintâi datorii ale statului să le vie acestor binecuvântați fii în ajutor și să le puie la dispoziție, fără precepușie toate mijloacele de care au nevoie.

Și respingem argumentul că mijloacele bugetare sânt restrânse. Să se taie sinecure și fondurile pentru procopsirea partizanilor ariviști, cari sânt o adevărată pacoste pentru viața publică a țării...

Trebuie să începem a ne gândi și la interesele superioare ale țării. Creierea unui fond pentru încurajarea tehnicienilor și a artiștilor noștri se impune ca o înaltă datorie patriotică. Și de sigur, nu s'ar resimți de loc bugetul, dacă acest fond s'ar urca până la două milioane anual.

Ministerul își va face datoria procurând lui Vlaicu toate mijloacele de care are nevoie și începând prin a i oferi un premiu de câteva mii de lei pentru splendidul zbor făcut alături și la care a asistat dl. director general al C. F. R.

Ziua de alături a fost o adevărată mare serbătoare patriotică pentru noi. Ea trebuie să însemneze înălțarea noastră în propriii noștri ochi. Să ne privim de azi cu mai multă încredere și să sărim cu toții în ajutorul românului care munceste și se avântă pe căile nestrăbătute în care geniul omenesc se luptă să smulgă una câte una tainele firii, pentru cucerirea puterilor năprasnice ale naturii.

»Seara«.

Scrisori din București.

Lansarea primului șlep construit în România. — O curioasă sinucidere. — Ce poate face un jidan de 13 ani. — O nouă linie ferată între România și Austro-Ungaria. — Greva tipografilor pe sfârșite.

București, 19/1 August.

Dacă aerodromul dela Chitila a izbutit să construiască primul aparat Farman în țară, iar Vlaicu și lt. Goliescu și-au desăvârșit, lucruri de curând aflate, apoi și-n alte orașe ale României avem de înregistrat succese tehnice.

Zilele acestea s'a lansat cu deosebită solemnitate și-n mijlocul unei mari însuflețiri, la Galați, primul șlep construit în țara Românească.

Șlepul a fost lucrat în marile uzine Fernic din Galați sub conducerea inginerilor și tehnicienilor români și lucrători români.

De altminteri vase plutitoare se mai construiesc în România la șantierul naval al Statului din T. Severin. Acolo s'a construit minunatele vapoare de curse pe Dunăre pentru pasageri »Domnul Tudor« și »Prințul Carol«, un vaporăș de marfă și pasageri »Negru-Vodă«, precum și elegantul lacht pentru asasinții suverani ai Serbiei, regele Alexandru și regina Draga, — în afară de alte construcții și nenumărate reparațiuni de mai mică importanță.

Un om nu și poate închipui tot ce-i în stare să facă, în momentele de pierdere a desăvârșitei lumini a minții, căci altfel n'are cum să fie, să-vârșeste lucruri pe care orice cap sănătos le respinge cu groază.

Iată, de pildă, ce a fost în stare să facă un subcomisar dela poliția de siguranță a Bucureștilor, anume Stere Angheliescu. Și-a tras dintâi un glonte de revolver, calibru 9, în regiunea splinei, dar a rămas tot în viață. Cu acel curaj al desperării Angheliescu a avut tăria sufletească să pună mâna pe o bucată de frânghie cu care a făcut un lanț și a încercat sa se spânzure de piciorul patului.

Dar când te urmărește ghinionul orice ai face nu izbutește și pace și disperatul subcomisar n'a izbutit nici de data asta să se omoare, căci l-a simțit femeia cu care trăia.

Cauza atâtor dovezi de curaj este o neregulă de serviciu. Angheliescu cheltuse o mică sumă de bani ai poliției, din care cauză prefectul îl dăduse afară. Fie rușinea pentru fapta lui necinstită, fie teama că nu va avea ce să mănânce, ori poate amândouă deodată, l-au hotărât să și sfârșească viața.

E curioasă puterea de voință a unor oameni cari sânt în stare de mari sforțări într'o clipă, — dar nu pot avea aceeași tărie statornică în fața ispitelor ce le apar în calea vieții.

Iată acum un alt caz care ne arată ce-i în stare să facă, în momentele de deplinătate a minții, un băiețandru de 13 ani.

Firma Wexler și Zwoelfer avea în serviciu pe un copil anume Micu Rothblum ca practicant. În ziua de 14 crt. patronii i au încredințat trei accepte în valoare de 2500 lei și patru cecuri în valoare de 9500 pe care trebuia să le predea la poștă. Jidanașul de Rothblum, însă, și-a făcut socoteala că ar fi mai bine să nu le mai trimeată prin poștă, ci să și le oprească pentru el și acceptele și cecurile. Bună socoteala intrucât la un loc valorau 12000 lei, sumă cu care Micu își putea deschide o »dughiană« (prăvălie) cu firmă proprie.

Socoteala negustorească, dar fuga cam prostescă. Ovreiașul s'a urcat în tren și în loc să scobească la New-York ori în Palestina, a sco-

Cea mai nouă prăvălie de vestminte și mai bogată în Timșioara-Fabric Kincs Arthur & Comp.

unde poate cineva ca să se provadă cu vestmintele cele mai bune și ieftine din stofe moderne.

Reg. Onor. public cu toată încrederea a mă cerceta și a se convinge. Deosebit atrag atențiunea părinților cari își aduc copii la școală.

Serviciu prompt și conștiințos. Prețuri fixe. Telefon Nr. 1053.

Cu deosebită stimă:

Kincs Arthur & Comp.

borit la... Periş, o gară din apropierea Bucureştilor.

Aşteptând până a doua zi şi văzând că omul lor de încredere nu se mai întoarce, patronii, şi ei tot jidani, au reclamat poliţiei.

Rothblum a şi fost imediat prins la Periş şi adus îndărăt împreună cu fructul pungăşiei sale.

Trebuie să remarcăm acum un fapt. Atât firma Wexler şi Zwoelfer, cât şi toate firmele ovreesti, nu ţin în serviciul lor decât Rothblumi, Streitmani, Braunşteini, Hornigmani, Welsbergi şi alţi asemenea candidaţi la cetăţenia românească. Iar dacă vre-una la mla găseşte cu cale să aibă în serviciu vre-un român aşa de ochii lumii, apoi acela trebuie să fie cal de tranvai, să facă treburile cele mai grele, să aibă alergătura cea mai mare şi în schimb leafa cea mai mică. Dar să-l ferească Dumnezeu pe acel român să săvârşească o faptă a la Nicu Rothblum, căci s'a isprăvit şi cu el şi cu orice alt român, care dinainte e calificat fără pic de ruşine.

La prefectura de Dorohoi s'a prezentat zilele acestea o delegaţie de cetăţeni dela graniţă dinspre Austria, care a rugat pe perfect să intervină pentru prelungirea liniei ferate până la graniţă spre a putea fi apoi împreună cu cea din Bucovina.

Delegaţia a făcut cunoscut că şi locuitorii de dincolo, din apropierea graniţei, au făcut aceeaşi cerere autorităţilor austriace şi au primit asigurarea că li se va satisface dorinţa.

Cum cererea delegaţiei era întemeiată, răspunzând la realele nevoi de transport ale populaţiei din partea locului, prefectul a făgăduit să intervină la ministerul lucrărilor publice.

Astfel, dacă intervenţia la guvernul român va fi bine primită şi mijloacele financiare vor îngădui, în curând punctele de legătură prin calea ferată, între România şi Austro-Ungaria, vor fi sporite cu încă unul.

Faptul prezintă mare importanţă atât pentru legăturile comerciale dintre ambele state, cât şi mai ales pentru apropierea noastră cu locuitorii de acelaşi origină ca noi din frumoasa Bucovina.

În momentul când termin scrierea aflu încă o ştire. Greva lucrătorilor tipografi, care ţine de câteva luni, pare că, în sfârşit, va înceta.

Astăzi delegaţii şi dintr-o parte şi dintr'alta s'au s'au întrunit pentru a discuta asupra modalităţii împăcării. Condiţiunile care se pun înaintea ar fi acestea: de salariu, pentru anul I 22 lei săptămânal, II 24, III 26, IV 28, iar pentru V 32; de lucru, 9 ore pe zi ca şi înainte.

În privinţa sărbătorilor o jumătate de oră mai puţin Sâmbăta, iar în ajunul sărbătorilor mari câte o jumătate zi repaus în plus.

Dacă în aceste condiţii se va încheia pacea apoi lucrătorii nu vor câştiga lucru mare.

Principala cauză a grevei a fost respectarea tuturor sărbătorilor prevăzute prin vechiul statut al corporaţiei, iar nu cele câteva prevăzute de noua lege a repausului. Iar între cereri se mai aflau scăderea orelor de lucru zilnic şi stabilirea unui salariu fix după vechimea în meserie.

Ultimele două cereri nu prezintă aşa mare importanţă, întrucât în multe ateliere din Bucureşti se lucrează astăzi 8 ore sau 8 jumătate, iar salariile sânt aranjate conform tabloului de mai sus. Pe când respectarea tuturor sărbătorilor din statutul corporaţiei nu e acordată de nici un atelier şi asta înseamnă vre-o 20 şi mai bine de zile pe an de repaus sau de lucru plătit cu ora, — cum se obişnuia înainte de legea repausului a se plăti lucrul în zilele de sărbătoare.

O acţiune de „împăcare” în Bucovina.

— Un nou apostol al împăcării româno-rutene. —

Pe semne, în monarhia noastră întreagă s'a pornit un curent nou de „împăcare”. În Austria se fac încercări de împăcare între Germani şi Slavi, în Ungaria între Români şi Unguri, iar acum e vorba şi în Bucovina de o împăcare între Români şi Ruteni.

»Patria« din Cernăuţi scrie următoarele despre această acţiune:

Cel mai nou apostol al împăcării între Români şi Ruteni e deputatul ucrain Spenul. Acesta vorbind zilele trecute într-o adunare populară în Corceşti a adresat numeroşilor (?) ţărani români prezenţi, în adunare un călduros apel, ca să trăiască în bună înţelegere şi pace cu consătenii lor de naţionalitate ruteană. Aşa cel puţin raportează organul Ucrainilor, scris în nemţeşte de un Jidan: »Bukowiner Post«. Raportul nu insistă de loc asupra acestui apel şi în consecinţă nu ştim nici noi ori de chestiunea aceasta a fost aprofundată sau numai atinsă ca un fel de act de curtoazie faţă de ţărani români prezenţi în adunarea ruteană. S'ar naşte mai întâi de toate în treburile adică, ce căutau ţăranii români într-o adunare ruteană convocată de Spenul, în care de sigur că numai vorbe bune nu s'au spus despre români cu tot apelul de împăcare. Dar această întrebare, durere, n'avem cui s'o punem, căci nu ştim cine răspunde pentru conducerea poporului român din Corceşti.

Aşa fiind, să ne ocupăm puţin cu ideea aruncată, poate într'un moment de perplexitate, de deputatul Spenul. Să ne închipuim, că într-o bună zi s'ar prezinta un reprezentant autorizat al Rutenilor, care ar propune împăcarea naţională. Înţelegere şi pace! Ce poate fi mai frumos! Şi de sigur că de partea noastră este multă, poate prea multă aplicare pentru pace. Noi ştim, că n'o să putem nimici cele 200.000 şi mai bine de Ruteni, cari trăiesc în Bucovina şi nici că o să-i putem romaniza. Românii nu-i împiedică şi nici nu i-au putut împiedeca nicicând în dezvoltarea lor politică naţională sau culturală. O înţelegere între cele două popoare mai numeroase ale ţării ar fi un mare avantaj pentru ambele. Împiedecate de întocmiri rugite în dezvoltarea lor culturală, trataţi locă pe multe terene de heloşi şi ca faclorii mai puţin îndreptăţiţi decât alţii ei cu o singură lovitură ar putea izbi la pământ toate acele îngrădiri duşmănoase cari ţintesc la oprirea progresului lor. Căci, după cum arată şi trecutul, nici o lege nu se poate face decât în comun acord cu reprezentanţii ambelor popoare. Pe terenul economic ambele popoare se luptă cu desperare în contra clicei jidoveşti de exploatare cari dacă a ruinat o parte a sudului Bucovinei, n'a procedat mai omeneşte nici în nord, ci din contra, în munţii ruseşti veghetează deja o masă proletarizată, victima exploatareii neomeneşti a cămătarilor şi cârciumarilor jidani. Când deci interesele noastre cele mai vitale sânt identice, când o ură înrădăcinată de rasă între cete două popoare nici nu există, nici n'a existat, ce ne mai desparte? Ne desparte încă mult, ba chiar foarte mult şi noi nici nu ne apropiem unul de altul, ci ne depărtăm tot mai mult şi nici nu-l de prevăzut momentul, când s'ar putea schimba starea de azi.

Şi adică de ce s'ar întreba cineva mai puţin iniţiat în afacerile naţionale ale popoarelor bucovinene? De ce? Dar e în stare cineva să expune în cadrele restrânse ale unui articol cauzele, cari adâncesc tot mai mult abisul dintre cele două popoare? Chiar numele celui ce-a adus vrând, nevrând, discuţia despre împăcare, chiar numele lui Spenul e un protest viu contra ori-

cărei împăcări. Nu că l'am reclama pentru noi, doamne păzeşte. Îl lăşăm bucuros Rutenilor ca să-l fericească, dar ce-i Spenul mai mult decât un renegat, decât un Român slavizat. Şi când slavizarea aceasta să face în masă, prin agitaţii de cele mai sălbatice şi prin o propagandă din cele mai condamnabile, răpindu-ne sate şi mii de suflete pe fiecare an, înzând ca să ne reducă în ţara noastră la o cantitate absolut neglijabilă, noi să ascultăm chemarea nesinceră a lui Spenul sau sau a altui corifeu ucrain? Şi cu cine să stăm de vorbi? Cu învăţătorii agitatori ucraini, cari cu forţă brutală, folosindu-se de cele mai condamnabile mijloace slavizează satele noastre? Sau poate cu veneficul Smal-Stocki, care instalat la cămaşa ţerii ne jicneşte în interesele noastre cele mai vitale, împliedcând orişice progres în comunele noastre? Ba uitasem! mai rămâne prietenul Pihuleak, calomulatorul permanent al bisericii şi al preoţilor noştri, cel mai înveninat duşman a tot ce l române. Nici nu mai amintim de Coco Wassilko, autorul moral al marelui destrăbălări din rândurile noastre.

Iată reprezentanţii autorizaţi ai Rutenilor, cu cari ai trebui să stai de vorbă, când ar fi să se discute despre o înţelegere a celor două neamuri. Cunoscându-le tendinţele, ideile şi activitatea lor, nu e greu de înţeles cu ce sinceritate ar proceda ei într'un caz eventual. Dar chiar dacă ar veni alţii în locul lor, aceia discipoli credincioşi ai lui Stocki şi Pihuleak ar pune în practică acelaşi idei numai cu mai multă rigoare. În astfel de împrejurări deşi nu sântem răboinic, ci de sigur cel mai paşnic popor al monarhiei, care se mişcă şi ţipă de abia când a ajuns cuţitul la os, deşi ca bărbaţi cari calculăm cu realitatea, nu putem şi nici nu îndem la desfiinţarea poporului Rutean, e totuş bine să ne pregăim de războiu, nu pentru nimicirea altora, ci numai pentru apărarea noastră.

Din strătatinăe.

Mișcările din Spania. La alt loc am amintit despre mișcările din Spania, cari încep mereu să ia proporții îngrijitoare. După telegramele cele mai noi, regele Alfonso a dat un decret prin care se suspendă garanțiile constituționale pentru provincia Bilbao.

Barcelona, 2 Septembrie. Asociația muncitorilor s'a întrunit în ședință pentru a lua măsurile de lipsă în vederea proclamării grevei generale.

Bilbao, A fost declarată starea de asediu. Mișcările de grevă ale muncitorilor iau un caracter revoluționar.

Iminentul război al Turciei. Din Constantinopol se telegrafiază că eri a avut loc un consiliu de miniștri, cărui cercurile diplomatice îi atribuie o însemnătate deosebită. Se zice că în acest consiliu s'a discutat răspunsul puterilor la nota diplomatică a Turciei.

Corespondentul ziarului »Lokal Anzeiger« anunță din isvor vrednic de încredere că în consiliul de eri s'a hotărât ca mobilizările să se continue. Rezerviștii celor trei corpuri de armată au fost rechemăți de urgență sub arme.

? : Dentist român în Arad. :
? VIRGIL MUNTEAN ?
:: Szabadság-tér No. 3. ::

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofon, la

FALK IMRE

se pot procura cu plătere în rate

►► Mare atelier mecanic de reparaturi. ◀◀

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare

Cu stimă: Falk Imre, Kolozsár, str. Deák Ferencz nr. 30.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 2 Septembrie n. 1910.

Holera. Ni se anunță din Budapesta: Alaltăieri a murit într'un spital de aici individul Vince László, care fu ese internat în spital fiindcă arăta toate simptomele holerei asiatice. Secționându-se cadavrul răposatului nu s'au găsit însă în el bacteriile holerice.

La *Mahaci* a murit zilele trecute salahorul Schlothauer, având toate simptomele holerei. Intestinele lui au fost trimise institutului bacterologic din Budapesta, unde autopsia a constatat că numitul salahor a murit aievea de *holeră asiatică*.

La *Spandau*, în Germania a fost ieri internată în spital o femeie cuprinsă de spasmi asemănătoare cu simptomele holerei. Medicii au constatat că femeia suferă într'adevăr de *holeră*.

— **Alegere de învățător în Șomoșcheș.** Ni se scrie: La 21 August n. a avut loc alegerea de învățător la clasele superioare din comuna Șomoșcheș, (com. Aradului). A fost ales cu mare înfăptuire harnicul tânăr Ștefan Costea din Agriș, cîm cu frumoase sentimente românești. Sântem mândri că am putut alege un învățător care va fi un îndrumător spre bine al poporului. *Un alegător.*

— **Aparate aeriene în serviciul armatei franceze.** La meelingul aviatic din Havre s'a parcurs eri distanța dintre Havre-Prouville-Dauville de douăzeci de ori. De nenumărate ori s'au observat grupuri întregi de aeroplane plutind de asupra mării. Aviatorul Morane a sburat cu aparatul său de la Havre la Trouville în 9 minute 52 secunde, ceea ce face o viteză de 102 kilometri la ceas. Aviatorul Aubrun într'o convorbire cu un ziarist a zis: Stabilitatea aparatului e ireproșabilă din cauza ușurii și s'ar putea face cele mai bune servicii flotei prin faptul că în sbor se poate distinge adâncul mării, iar ca să sboi peste un vas străin și să arunci bombe asupra lui e lucrul cel mai ușor de executat. Ministrul de marină a luat măsurile de lipsă pentru căderea unui parc de aerostație în Toulon care va fi înzestrat la început cu un dirijabil și trei aeroplane. Președintele Fallières și ministrul de război, vor lua parte la manevrele armatei cu dirijabile și aeroplane, cari se vor ține în 14 Septembrie.

— **Invățătorii români »agitatori«.** Zarele ungurești din Oradea-Mare au descoperit din nou câțiva învățătorii români cari au demonstrat împotriva ungurilor. Cică la Vascău învățătorii trecutului au organizat o petrecere de vară, la care a luat parte și Măria Sa deputatul Belușului Rednik, inspectorul de școală Erödy și alții. S'a jucat românește, până când deodată lăutarii o întor spre »csárdás«.

Invățătorul din Feneriș, Gavril Cosma, l a oprit pe lăutari să mai cânte. »Nu ne trebuie horă ungurească! Trage Ardeleana«.

Lăutarul a ascultat și a întors-o din nou pe românește.

»Iar petrecerea a urmat cași când nu s'ar fi întâmpiat nimic!« scriu foile ungurești și l provoacă pe inspectorul suprem să facă »ordine«.

— **Catastrofă pe linie ferată.** De câteva zile catastrofele se țin lanț pe linia ferată Orșova Caransebeș. Zilele trecute un inginer și un pazim veneau pe linie, dinspre Caransebeș, pe o drezină mînată de patru muncitori când la o răspântie s'au pomenit în fața unui tren de marfă, care abea era la o depărtare de treizeci de metri. Cei doi funcționari stau cu fața înspre tren și văzând pericolul au sărit degrabă

jos și peste câteva clipe trenul a trecut peste drezină și cei patru muncitori cari nu prevedeau primejdia fiind întorși, cu spațele spre tren. După trecerea trenului au găsit pe doi muncitori turțiți supt puzderia drezinei zdrobite și mai la o parte pe ceilalți doi, răniți de moarte și cu picioarele tăiate. Nenorocii muncitori au fost transportați pe năsălie la spitalul din Caransebeș.

— **Greva din Bilbao.** Cu toată hotărîrea luată zilele trecute de a nu declara greva ca să nu se pună în serviciul clericalilor, muncitorii minelor s-au pus în grevă. Ieri greviști — după cât se anunță și au bătut joc de armată și-au început s'o zburătească cu pietrii. Soldații au tras tesacele și au început să bată în mulțime, poliția a arestat pe mai mulți manifestanți. Toate prăvăliile sânt închise căci proprietarii să tem să nu fie devastați. Autoritățile din Bilbao anunță că vor declara starea de asediu și somează pe guvernor să facă pașii necesari pentru suspendarea constituției.

— **Assinarea nevastei unui bancher.** Într'un suburbiu al orașului Lipsca niște criminali au pătruns ieri în vila bancherului Bochröder și au asasinat pe nevasta acestuia și au rănit pe un băiat. S'a făcut o anchetă, dar nu s'a constatat dacă crima a fost făcută de un singur om sau e opera unei bande. După toate semnele însă se vede că vila a fost vizitată de niște pungași și nevasta bancherului a fost omorîta în momentul când l a surprins.

— **Măcel pe bordul unui vapor de voiaj.** Călătorii unui vapor din apele Indice au trăit o scenă teribilă zilele trecute, când pe o vreme frumoasă au ieșit cu toți pe bord. Deodată un fochist maialez a fost apucat de farta opiuului ce consumase și punând mîna pe un pumnal a năvălit între călătorii străpungând fără alegere pe toți cari li stau în cale. Un ofițer a vaporului văzând starea disperată în care se aflau pasagerii a descărcat un foc de revolver asupra lui și l a omorît pe loc.

Victima opiuului a străpuns doisprezece oameni.

— **Atentat contra unui automobil.** Din Hamburg vine știrea că un om a aruncat o sticlă de bere într'un automobil în care era ducele de Beuss, locotenentul de marină și încă trei bărbați. Sticla a fost aruncată cu atîta putere încât s'a sfărîmat în bucăți și un ciob a sărit ducelui în obraz producându-i o rană adîncă, încât a fost nevoit să oprească la cea dintîi cărcimă și să-și bandajeze rana. Atentatorul care s'a constatat în persoana unui muncitor rus, a fost arestat.

— **Furtuni mari.** Eri și alaltăieri furtuni mari s'a deslășuit asupra ținuturilor de cătă miază-noapte. În *Giula* Joi seara s'a pornit o ploaie torențială care în curând a acoperit toate ulițele. Mai multe clădiri au fost atinse de trăsnet. O mulțime de vite, aduse la târg, s'au speriat de trăsnete și fulgere și au rupt-o la fugă, dispărînd în hotare.

Din *Cluj* se telegrafiază că și acolo s'au pornit eri ploaie mare, care a făcut stricăciune mare în comunele din jur.

Din *Viena* se telegrafiază de patru zile peste Austria întregă s'au descărcat ploii mari. Multe comune sânt inundate.

— **Țarul urmărit de-o nihilistă.** Din Frankfurt se anunță: Serviciul de siguranță rus, instalat la Friedberg, a fost înștințat din Petersburg, că o nihilistă a plecat în urmărirea țarului.

S'a luat de urgență măsuri ca toate gările de la Frankfurt până la Giessen, să fie închise și supt puternică pază polițienească și militară.

— **Aviz... cocoanelor.** Educate, din cea fragedă copilărie pentru eroism, femeile au răbdat, spre a-și păstrea frumusețea, cele mai dibace invențiuni. Dela arsăturile chimice, menite să reînnoiască epiderma și firile genelor cusute, unul cite unul, de ploape, pînă la, prozaicul biftec, aplicat pe obraz în timpul nopții, fără să uităm atro, pina, care face să strălucească ochii masagiul, electricitatea și corsetul »droit-devant«, viața femeilor a fost o adevărată »Grădină a Supticiilor«, de care înșiși Boxerii Chinei nu au decît o slabă idee.

Astăzi însă, se pare că numai este necesar de a suferi, pentru a fi frumoasă. Savanții au descoperit un remediu, care satisface tuturor exigențelor și el este foarte simplu.

»Vrei să fii frumoasă? — »Nimic mai ușor«, spun dinșii. Mai întîiu, toate femeile sînt frumoase, atîta numai că vorbesc prea mult. Or, vorbirea deformează trăsăturile feței, încrețește obrazul și produce zbîrcituri cari trădează vrîsta. Concluzia?...

»Pentruca să fie frumoasă, o femeie trebuie să tacă. Ciudat? Nu e așa? Totuși, astfel a apărut cura... tăcerii, care a înlocuit pe acele de soare, de struguri... și care trebuie să dureze cel puțin 21 de zile.

»Natural, se găsesc impertinenți, cari pretind că o așa de lungă cură trece peste puterile cele mai hotărîte cochete. Cu toate acestea, cura tăcerii s'a impus ca remediu pentru păstrarea frumuseții și femeile, în Franța, au adoptat-o«.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

x **Atragem atențiunea asupra anunțului Kincs Arthur & Comp.** cea mai ieftină prăvălie de vestimente în Timișoara-Fabric.

Cronica socială și artistică.

Adunarea generală a secției »Oradea-Mare« a Asociațiunii.

Convocare.

Amăsurat dispozițiunilor statutare, onorații membri ai despărțământului *Oradea-Mare*, al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« împreună cu toți intelectualii, cari poartă dragoste și interes pentru înaintarea în cultură a neamului nostru din Bihor, prin aceasta sânt convocați la *adunarea generală a despărțământului* și la serbarea împreună cu ea, care se va ținea *Duminea în 29 August v. (11 Septembrie n.)* (Tălerea cap. sf. Ioan), în frunțașă comună *Borod*, de pe valea Crișului.

Programul:

1. La orele 11 a. m. deschidera adunării în sala școalei confesionale din Borod, prin o cuvîntare rostită de directorul despărțământului *Dr. Aurel Lazar*, avocat în Oradea-Mare. 2. Raportul secretarului. 3. Raportul casarului. 4. Esmiterea unei comisii pentru cenzurarea rapoartelor. 5. Esmiterea unei comisii pentru înscrierea membrilor noi. 6. Conferință publică ținută de preotul *Dr. Vulteriu Hetco*, din Oradea-Mare. 7. Conferință publică, ținută de preotul *Petru Popa* din F. Oșorheiu. 8. Rapoartele comisiunilor esmise și absolvarea comitetului. 9. Alegerea directorului și restaurarea comitetului pe un nou period de 3 ani. 10. Propunerii. 11. Închiderea adunării.

Gulere și manșete mai frumoase cură-

tește fabrica de spălat cu aburi — —

„UNIO“

Cluj—Kolozsvár, Ferencz József-út 102.

— — — Telefon Nr. 395. — — —

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

In legătură cu adunarea, inteligența din localitate pregătește aranjarea unei producțiuni de cor.

Oradea-Mare, din ședința comitetului ținută la 10/23 August 1910.

Dr. Aurel Lazar
director.

Gh. Tulbure
secretar.

Petrecere și teatru în Blăjeș. Ni-se scrie: Tinerimea română din Blăjeș (lângă Mediaș) a aranjat în ziua de sf. Maria (28 August) o petrecere populară împreună cu teatru predându-se piesa »Ruga dela Chiseteu«, care a succedat peste așteptare, deși a fost prima petrecere de felul acesta în comuna noastră, luând în considerare că cea mai mare parte dintre diletanți nu numai că nu au mai jucat teatru, dar nici n'au mai văzut.

Descrierea amănunțită însă nu o fac ci o lasăm altei pene mai bune, amintesc numai atâtă că încasările au ajuns cifra de 151 cor 20 fil., din care substrăgându-se spesele rezulă un venit curat de 46 cor. 80 fil., care sumă s'a predat în folosul ambelor biserici în părți egale.

ECONOMIE.

Fapte frumoase Nu puțin e bucuria ce a produs în cercul tuturor meseriașilor și societăților de meserii, ordinul circular nr. 40 publicat în »Monitorul Oficial«, ordin dat de către ministrul de războiu al României, General Crăințeanu, tuturor corpurilor de armată, ca pe viitor să se conforme cu strictețea a t. 95 din legea de organizare a meseriilor, — acordându-se foarte avantajele meseriașilor români la licitațiunile de furnituri sau aprovizionări.

D'spozițiunea strictă conformării a art. 95 de către autoritățile militare, la toate aprovizionările și furniturile necesare armatei care sânt foarte numeroase e cât se poate de laudabilă, dând pe viitor posibilitatea existenței și câștigului și meseriașilor români, — știut fiind că în trecut, de majoritatea licitațiunilor asupra furniturilor și aprovizionărilor cari dădeau șansa la frumoase câștiguri, beneficiau mai mult numai meseriașii străini!

Acest exemplu al ministrului de războiu prin care se preferă meseriași români, chiar dacă ofertele lor sânt mai scumpe cu 5 la sută, fiind una din faptele cele mai frumoase, trebuie imitat de toate autoritățile și persoanele particulare în toate întreprinderile ce le necesită, oferind lucrările lor numai meseriașilor români, excluzând cu desăvârșire dela licitațiunile străinilor, cari totdeauna caută a concura pe meseriașul român, — care conștient de exactitatea cheltuielilor ce-l necesită și de obligățiunea și responsabilitatea ce și-o ia licitând, nu poate ținea piept ofertelor mici ale străinilor, cari încă cu mult înainte de a licita și-au și făcut calcul plusurilor ce trebuie să le scoată din întrebuințarea la lucrări a materialelor celor mai efine și proaste spre a-și completa minusul provenit din micul preț al ofertei cu care au înșelat pe întreprinzători, spre a lua lucrarea meseriașului român, a cărei sinceritate și cinste nu-l lasă niciodată a și înșela pe acela care i dă posibilitatea existenței.

Filiala »Bistrițana« în Rodna veche. Societatea pe acții »Bistrițana« a deschis în opidul Rodna veche o filială, care se va ocupa cu toate afacerile de bancă. Administrația filialei a fost încredințată dlui Dr. Ioan Jarda avocat în Rodna veche, localul filialei e deocamdată în cancelaria advocațională a d-sale.

Barza de măriri și efecte din Budapesta

Budapesta, 3 Septembrie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul:

Orta nouă	
De Tisa — — — — —	20 K. 10
Din comitatul Albei — —	20 » —
De Pesta — — — — —	20 » 40
Bănățanesc — — — — —	20 » 60
De Bacău — — — — —	20 » 70

Secară de calitate L. — —	14 » 30
Orzul de nutreț, calitate L.	12 » 75
Ovăz de calitate L. — — —	14 » 95
Gucuruz — — — — —	11 » 35

La „Librăria Tribunei“

se pot procura următoarele manuale

Dr. Petru Barbu. Catehism IV carte de religione	—40
» » » Simple istorioare religioase morale	—30
» » » Istorioare biblice	—30
» » » » bisericesti	—30
» » » » (1910)	—30
Nicolae Crășmaru. Prelegeri metodice din Istorioare biblice. Preparațiuni la întreaga materie de învățământ prescise pentru clasele II III și IV ale școalelor primare, 74 lecțiuni cu harta istorică a Palestinei.	3—
» » Istorioare biblice, cl. III și IV.	—40
» » Istorioare bisericesti pentru clasa V și VI.	—40
Catehism	—40
Din istoria biblică pentru școale elementare.	—24
Din liturgia bisericii ortodoxe române (Cu două ilustr.)	—70
Abc-dar carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.	—40
A doua carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.	—40
A treia carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.	—60
A patra carte de de cetire de Iosif Moldovan și consoții.	—60
Carte de cetire pentru clasele 5-6 de Iosif Moldovan și consoții.	1.—
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 1-3.	—50
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 4-6.	—50
Gramatica română de Iuliu Groșorean Ed. II	—40
<i>Scrierile dlui Iuliu Vuia</i>	
Abc-dar ilustrat scris pe baza metodei cuvintelor normale Ediția VI. (1910)	—40
Abc-dar scris pe baza metodei sunetelor vii.	—40
Instrucțiunea metodică a metodei sunetelor vii	—80
Carte de cetire pentru clasa II Ed. III.	—36
» » » » clasele III și IV.	—60
» » » » » V și VI.	—60
Curs practic de limba rom. pentru cl. 3,4,5, și 6	—60
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 1, 2, 3, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához) ed. VIII.	—50
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 4, 5, 6, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához.)	—50
Elemente de geografie și constituție.	—60
Curs practic de aritmetică pentru clasele 2, 3, și 4 Ed. IV.	—60
Curs practic de aritmetică și geometrie pentru cl. V și VI.	—36
Curs practic de istoria Ungariei.	—40
» » » istoria naturală.	—60
» » » fizică și chemie.	—50
» » » economie.	—56
Carte de învățatură pentru ultimii ani ai școalei primare și pentru cursurile de repetițiune economice.	1-50
Curs practic de istoria literaturii române de Ioan Stanca.	—40
Exerciții intuitive române maghiare de Ioan Vancu	—50
Geografia Ungarie pentru școalele populare de Iosif Stanca.	—30
Geografia comitatului Arad de D. Medrea.	—70
Manual de gimnastică de Ioan Prodan.	—60
Rugăciunile școlariilor, cântări bisericesti.	—50

Tot la librăria Tribunei să mai pot comanda revizite de scris și desemn pentru școli și cancelării. Caete pentru caligrafie română, germână, dictando și comput à 2, 4, 5, 10 și 20 fil. bucata. Caiete pentru desemn cu și fără puncte. Cerneală Anthracen, Writing-Ink, Princess-Ink, Király și Salon. 1 sticlă à —12, —20, —40 —60 l.— și 1-80. Tuș. Gumă arabicum. Condeie. Călimare

Tampoane. Ceruze de peatră. (stile) Notițe de buzunar. Creioane. Gumi de șters. Tablițe. Albume pentru cărți poștale. Albumuri pentru poezii și memorie. Bureți pentru tablițe și mari și pentru tablă. Ceară roșie. Compasuri (Zircăle). Glazure Penale de lemn pentru păstrat ceruze, în formă de cutii.

BIBLIOGRAFII.

»Luceafărul«, excelenta revistă literară din Sibiu a apărut cu următorul sumar bogat și variat. (nr. 17.) I. Borcia Ileana (poezie). Mihail Sadoveanu, Lacrimile. I. U. Soricu, Iubirea mea (poezie). I. U. Soricu, Populară Bulgărească (poezie). Em. Gîrleanu, Din lumea celor ce nu cuvintă: Floarea lacrimilor. Maria Cuntan Note de drum (poezie). Marcel Olteanu, Căpitanul meu. V. Cioflec, La Sbor (schiță).

Dări de seamă: Gh. Panu, Amintiri dela »Junimea« din Iași; Alexandru Teodor Stamatiad, Din trimbuțe de aur; * Conferințele »Vieții Nouă« (H. Chendi). Onisifor Ghibu, Ziaristica bisericăscă la Romîni (I. Matei).

Cronică: Comemorarea lui Bunea. Literatură militară. Cărți de cetire. Pentru bibliotecile școlare. Geografia ca știință. Expoziții etnografice. Intreceri de călușeri. — Reviste și ziare. — Notițe. — Veselia lumii. — Poșta Redacției. — Bibliografie.

Ilustrațiuni: Vadul. Comuna natală a lui Dr. Aug. Bunea. Casa părintească a lui Dr. Aug. Bunea. Casa din Blaj, în care a locuit canonicul Bunea. Dr. Aug. Bunea, absolvent al inst. Propaganda Fide. 4 fotografii referitoare la întrecerile de călușeri din Elisabetopol.

Conceptul juridic de națiune naționalitate. Români și dacoromânismul. Studiu politic, de Iosif Popu, jude pensionat al Curiei reg. ungare, cavalier al ordinului leopoldian. Prețut 2 coroane. O broșură de 64 pagini, cu cuprinsul următor: Prefață. Noțiuni generale (despre națiune și naționalitate). Ideia de stat maghiar. Legea despre egală îndreptățire a naționalităților. Promisiuni și confuziuni în chestiunea națională Ungaria și România. Cum s'ar putea regula chestiunea națională și pedecile ei. Dacoromânismul. Partidul moderat român. Guvernul și chestiunea națională. Patriotismul. Români. — Concluzia la care s'ajunge autorul este, că Români nu se pot împăda de ființa lor etnică și nu se pot contopi în rasa maghiară pentru a o întări pe aceasta, ci au să rămână aceea ce sânt: Români și buni patrioți!

La librăria »Tribunei« se află de vânzare, + 10—20 fil. porto:

Conan Doyle. Din aventurile lui Scherlock Holmes.	
Catehismul familiei Musgrave	—20
Un post ciudat	—20
Societatea celor cu păul roșu	—20
Accea care l-a învins pe Sherlock Holmes	—20
Omorul din Valea Boscombe	—30

Culegere de diferite cântece cuprinzând: hore, doine, sârbe, cântece de petrecere, marșuri, serenade, cântece populare și diverse. Intocmită de Ioan I. Ciurcu à 70 fil.

Album în amintirea canonicului Augustin Bunea. Edat de clericii din seminarul Bunevestiș à 7 cor. + 30 fil. porto.

Amintiri dela »Junimea« din Iași. Vol. II de G. Panu à 3 cor. + 20 fil. porto.

Posta Administrației.

Pavel Ivan, Vârșeș. Am primit 7 cor. abonament până la 1/X 1910.

Sonca Fu, Csudanovecz. Adresa cerută nu o știm nici noi.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

Dr. Stefan Tămășdan,
medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului, Palatul
Fischer Eliz, poarta II.
Incepând cu 1 Sept. 1910.
Consultații dela orele 8—12 s. m. și 3—6 d. a.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficanți
mijlocește

Herzog Sándor
ARAD,
str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 376.

Struguri de Pauliș,
calitate foarte bună,
în cantitate mai mare — se pot cumpăra
la Ana Fizeșan, preteasă văduvă în
Lippa, Uri-utca 898 (cott. Timiș). —1

Wurmlinger Mátyás,
lăcătar specialist pentru edificii.
Intreprindere pentru organizarea electricității
și sfredelirea adâncă a fântanelor arteziane în
Lugoj, str. Weis nr. 6.

Cărți de școală

pentru anul 1910-11,
deasemenea
recvizite școlastice,
se pot cumpăra pe lângă pre-
țuri moderate dela librarul:
Vértes József,
Temesvár Fabric, (városi uj palota).

„Wällischhof“ sanatoriu
aranjat după sistemul Dr. Lahmann,
cu toate întocmirile moderne ale terapiei
fisicale și dietitice (1 oră și jum. depărtare
dela Viena) în regiune romantică și
sănătoasă. Posta și telegraf:
Maria Enzensdorf (bei Wien)
Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție
direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:
Dr. Marius Sturza.

Primul
atelier de
reparaturi
din Lugoj.

Intreprindem și executăm tot felul de
lucru și reparaturi ce se țin de specia-
litatea organizării electrice și a altor afaceri
ce aparțin branșei de lăcătar.
Sfredelirea fântanelor artezice
pe lângă prețuri moderate.

MEGYERI IMRE
văpsitor de haine, curățitor chi-
mic, broderie, și institut pentru
spălatul rufelor cu aburi, în
ALBA-IULIA - Gyulafehérvár.
Széchenyi-u. (îngă biserica călug).
Primește curățiri lucioase și fine, cu-
rățire de trusouri, albituri de desupt,
de masă și de pat, perdele și ori-ce
lucruri din branșa aceasta cu prețuri
foarte moderate. Curățire și clopsi-
torie chimică de tot-felul de haine
pentru bărbați și femei, pardesii fără
a le desface, apoi materii de mobile,
perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

BINDER LAJOS
ciasornicar și giuvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.
Dela 1 Octomvrie 1910 în Markt-platz No. 5.
Depozit bogat de
totfelul de ciasornice de aur și argint
precum și ciasornice de metal și nickel
Articlii de argint de China.
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.
Reparaturile solide și ieftine. Serviciu conștientos.

Ilustrate cu motive româ-
nești și cu vederi
din România ș. a.
se pot căpăta la »Librăria Tribunei«.

Să nu se ia nime
după reclamele sgomotoase și
înainte de ce și-ar cumpăra
ghetele de trebuință să cerceteze
magazinul de
Încălțăminte
pentru bărbați femei și copii
al
Asociației pantofarilor din Arad
(Czipészek term. szövetkezete)
Szabadság-tér No. 14, unde
să găsească ghetă lucrata de mă-
iestri și cafele din localitate pe
lângă prețurile cele mai ieftine.

Anunțuri
primește admi-
nistrația »Tribu-
nei«, pe lângă
prețurile cele
mai moderate.

Atelierul cu instalații
electrice pentru cușile
și točilărie — — a lui
HUBERT GYÖRGY
Budapesta, Str. Váczi.
— Se recomandă pentru
ascuțirea și repararea
de foarfece, cușite, brice și
tesacuri de bucătărie în
condiții ireproșabile și pr.
Mare depozit de unelte
și utensilii pentru barbieri,
ca foarfece, brice și cu-
rele de ascuțit etc. etc.
Pentru barbieri se ascut
donă brice pe gratis dacă
trimite 12 deodată. — —

BORSZÉKI
Borszék perla apelor minerale, remediu neîn-
trecut contra boalei englezești și a anemiei.
Ca beutură recoroitoare neîntrecută, între toate
celelalte ape.
Kardos Miklós, reprezentant și vinzător en
gros pentru — ARAD. — Telefon: 647
Se găsește la firma Daniel Lajos » 98
Dür Kocsárd » 130
Éles Armin » 44
Färber Lajos și fratele » 311
Nagy Farkas » 263
Fejér Gyula » 75
Hoffmann Otto » 598
Orienfeld Ignátz și alți. De asemenea în
orice cafenea și cârciumă mai bună.

JOSEF JIKELI, Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.
neguțătorie p. articlii de sticlă, porcelan și metal; făruri și blide
înflorate, rame p. licoane, globuri și lămpli, oglinzi țigle de sticlă.
Recomandă scule bisericești:
**Cupă și vas de botez; Potire ar-
gintate și pe dinăuntru aurite;
Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită;
Candele de părete de bronz; Candele argin-
tate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre.**
Ieftin de tot: **Candelabru aurit,**
pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob
— de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43 —
— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

Internat nou în Lipova-Lippa.

Se atrage atențiunea onoraților părinți că în anul școlar 1910—11 se va deschide un internat de băieți în Lipova, corespunzător întru toate cerințelor moderne, a cărui supraveghiere generală va fi încredințată directorului școalelor medii, iar supraveghierea învățământului, corpului profesorial, pecând a stării sanitare va fi încredințată medicului orășnesc.

Din cauza lipsei de spațiu în anul întâi se va primi numai un număr restrâns de elevi, din școala de comerț, civilă și primară pe lângă taxe moderate.

Prospecte trimite la cerere:

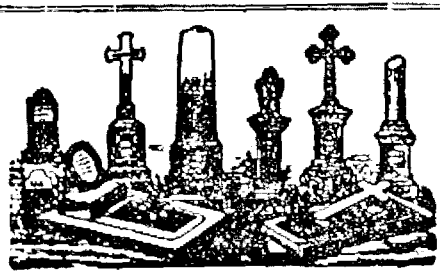
A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.

RICHTER și ZEPENEU

BISERICA-ALBĂ
— Szászky-ut 112. —

pietrari

— VÂRȘET —
Ferencz József-tér 23.

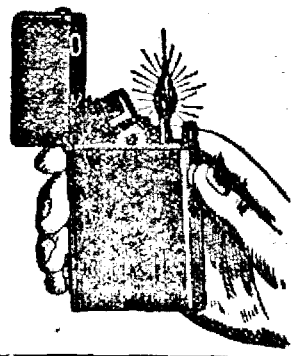
Recomandăm on. public din Vârșet și jur cele mai moderne

MONUMENTE MORMÂNTALE

de granit negru șvedian, sienit, labrador,

marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din piatrăria proprie tot felul de lucrări de bransa piatrăriei. Depozit de piatră de hotare.

Gramofone și plăci, Aprinzători original „Imperator”, lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin în marele magazin de fabrică a lui

Tóth, József, Szeged, Könyök-u.

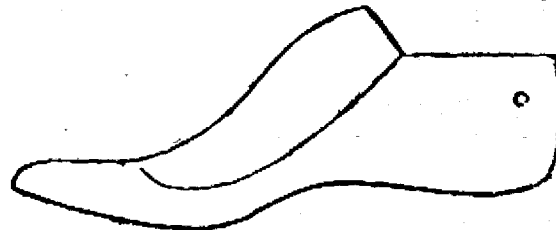
— Noui arii românești, à fl. 1-50.
3 buc. fl. 4. 6 buc. f. 7-50. 12 buc. fl. 14.
Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revanzători.

Prima fabrică de calapoade și calupe

— (Első kolozsvári kaptafa és sámfagyár) —
:- Cluj-Kolozsvár, Kis Szamos-u. Nr. 5. :-

Recomandă calapoade și calupe foarte bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care se pune un pond deosebit.

Comandele din ::
provință se execută
pe lângă rambursă
prompt și cu prețuri
cele mai ieftine.
Serviciu excelent.

Asudarea mânilor! Asudarea picioarelor! Asudarea subțioarelor!

Incetează în decurs de o oră dacă folosim:

„SUDORAN”-ul

— a lui MOLNÁR. —

Copiile epistolelor de recunoștință sunt autenticate de notarul public

Stim. dle farmacist! Medicamentul »SUDORAN« comandat dela Dta, vă mărturisesc, e bun și mi-a folosit. Primiți mulțămitele mele. Cu stimă. Cont. S. P.

On. d. Molnár János, farmacie la »Duhul sfânt« Szombathely. Nu pot întreprinde ca să nu vă fie cunoscut, că medicamentul d-tale »SUDORAN« contra asudării picioarelor și subțioarelor are efect surprinzător și e nevătmător și cu conștiință liniștită îl recomand oricui. Cu stimă Sz. M. cap. inretr., R.

St. Dle! Din »SUDORAN«, leac contra asudării picioarelor, mânelor și subsuori am procurat înec pentru 3 persoane, și întrebându-l despre rezultat, l-au lăudat foarte. Cu stimă A. S. învățător, Gy.

St. Dle apotecar Molnár! Răspunzând la cartea d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru »SUDORANUL« d-tale. Pentru că și eu am suferit în mare măsură de asudarea picioarelor și după două masaje mi-a trecut de tot. Am mântuit și alții mulți cu produsul d-tale și te rog să-mi mai trimiți 2 sticlucă — și acestea pentru alții. Am rămas cu stimă G. K. ospătar S.

St. Dle apotecar! Am primit »SUDORANUL« comandat, contra asudării de picioare, mâni și subsuori. Credemă, că cine-l folosește după rețeta prescrisă, îl află de neprețuit. Cu stimă F. E. coafăr, F.

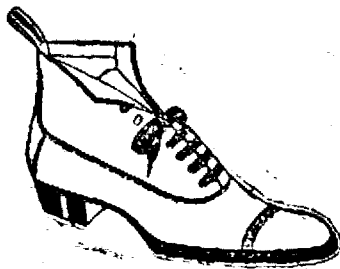
Așa zisul »SUDORANUL« contra asudării de picioare, mâni subsuori, pregătit de d-voastră, are un efect atât de excelent și sigur, că eu cea mai bună conștiință îl pot recomanda nu numai celor din patrie ci și străinătății, întrucât »SUDORANUL« întrece mult toate fabricatele străine, de cari m'am folosit până acum. Iți datorez mulțămită, că m'am scăpat de boala neplăcută, Salut R. A. învățător A.

Se poate comanda la pregătitorul:

Molnár János, apotecar în Szombathely.

Prețul unul flacon 1 cor. 30 fl.
dacă se trimite suma înainte, porto-franco.

Numai »SUDORAN« prov. cu marcă să se primească.

Prăvălie nouă de ghete pentru dame și bărbați

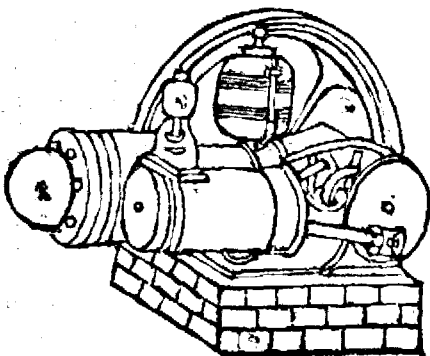
Oradea-mare—Nagyvárad.

Colțul str. Rákoczi și Nagy Sándor. (Lângă Czillér).

Am muncit ca eroitor în Budapesta și străinătate și mai în urmă am fost mai mult timp conducător de prăvălie la renumitul pantofar Ferenczi din Cluj. În urma experiențelor câștigate pregătesc neexceptionabil și cu prețuri moderate ghetă americane și franceze pentru bărbați, femei și băieți, mai pregătesc și ghetă orthopedice conform ordinelor medicale pentru picioare bolnave, spoii cizme elegante (ciobote) pentru vânzători și pentru călărit. — La comandele din provincă este de ajuns trimiterea unei ghetă folosite. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu disuință stimă:

PAROCZAY MÁTYÁS, pantofar.

Motor cu olei brut. Nou-tate!

Cea mai contabilă putere motorică.

Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecția financiară. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuielă, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2—60 PH gratuit.

PALFY TESTVÉREK

turnătorie de fer și fabrică de mașini în
SEGHEDIN—SZEGED.
Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medallii de aur.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

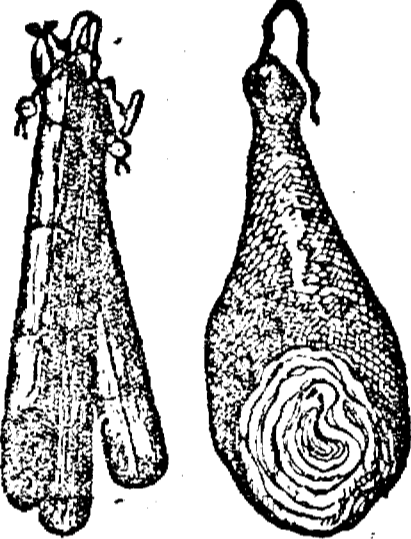
către fabrica de măcelărie și cârnățarie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLOCZKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser — — —	Cârnaț șuncă — — —	Galantia de mai — — —
Crinolin — — —	Rollui șuncă — — —	Masaio — — —
Extra — — —	Rusese — — —	Picior umplut — — —
Caș de carne — — —	Rollut rusese — — —	Mortadella — — —
Caș cu măoeș — — —	Paranen — — —	Gottha — — —
Cârnați p. vâsători — — —	Măieș rece — — —	Mensel — — —
Cârnați cu sl. p. vânăț — — —	Caș rece de măieș — — —	Caș de limbă — — —
Salamă de vavă — — —	Pastete de mai — — —	Săngerete cu slănină — — —
Pastete de sânge — — —	Rollui de pept — — —	Limbă umplută — — —
Caș de porc I — — —	cu felurite umflături ș.a. — — —	Rollui de carne — — —
Caș de porc II — — —	cu sânge, mai, limbă. — — —	Galantia de vițel — — —
Cași de urechi — — —	Tortă de carne — — —	Pastete de ciuperă — — —
Cartaboș negru — — —	Crașovean — — —	Pastete de mai de gășă — — —

Comandele, atât cele din pro-
vință cât și cele din loc, se
execută prompt și în calitate
neexcepționabilă,

Recomandăm preparare pro-
pria, precum și șunca de Cașovia
și Praga, carne fină, slănină
albă, afumată, ardeată, fiartă și
pentru unsoare și unsoare proas-
petă de porc.

Cărnuri proaspete, ș. a.
carne de vită, de vițel mare și
sugător zilnic carne de porc
și de miel dimineața dela orele
6—1 și d. a. dela, 3—8¹/₂.

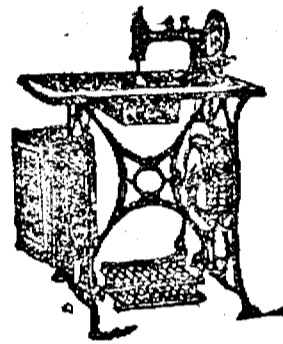
In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru
pălării speciale de dame,
deschis în Sibiu, Fleischer-gasse Nr. 7—9,
al d-nei **Johanna Jekeli,**

se găsește în bogat asortiment cele mai noi modele
de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e
liberă și neobligatoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc totfelul de reparaturi și transformări;
pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit totfelul de reticole, genți
pentru dame, moderne și prima calitate.

Mașini de cusut
și
gramofoane
cu plătire în rate.

Mare asortiment la:

Joan Kalenda
Oradea-mare — Nagyvárad

lângă biserica Holdaș. Telefon pentru întreg comitatul 245.

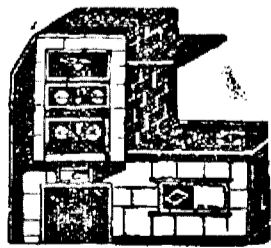
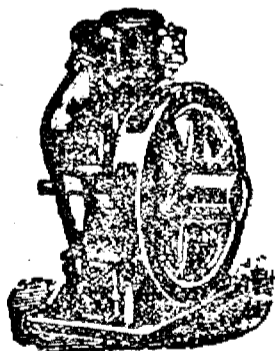
— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitelor firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește totfelul de reparări și transformarea mo-
toarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare
de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Ar-
puri p. trier. Bastimente cu benzin, pompe-motor.
Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de
mori cu prețuri moderate, precum și reparări de
automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit
de articuli tehnici. Fișile magnetice. Unsoari. Material
de condensare. Arzătoare cu acetilen. Material
pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de
prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințos
— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca
scări, coridoare, cerdacuri, grilaje,
căminuri, porți, ferării pentru portale
și clădiri, deasemenea repararea și
prefacerea caselor vertheimiane etc.

aranjament pentru — — — rie de metal aranja-
măcelării și căsăpii, — — — mente pentru biserică
basreliefuri, strungă — — — în execuție splendidă.

Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

● Artefactele de Granit ●
● și peatră de Var. ●

Knott József, Majdán.

● Prima fabrică Lugoșană de Cement și ●
● Intreprindere pentru lucrări de Beton. ●

— Intreprinzător de clădire. —

— Telefon nr. 119. —

● Cancelaria Fabricii de Cement și clădire: ●
LUGOȘ, str. Buziașului, vis-à-vis de casa vamei.

● Artefactele mele sunt aranjate cu ●
● cele mai nouă mașini sfărmoare, ●
● prelucrătoare și lustritoare de ●
● peatră și întreprind ori-ce lucrări ●
● de pietrărie în granit sau în ●
● piatră de var. Pe comande furnizez ●
● în cel mai scurt timp pietrii și lespezi ●
● de peatră prelucrate. Lucrări de ●
● sculptorie se pregătesc după desem- ●
● nuri cu cea mai mare punctualitate. ●
● Furnizez: bolovani, peatră cioplită, ●
● prund de granit și sfărămături de ●
● granit pentru prunduire de drum, ●
● precum și la tot felul de lucruri de par- ●
● dositor, pietrii de acoperit și mărginit. ●

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

== Au sosit toate noutățile de primăvară: ==

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI pentru talii. DELINURI. ȘALURI. ROCHII de desupt.	CIORAPI mai iefteni ca ori-unde CONFEȚIUNI pentru femei și fete. ALBITURI.	PANZE. BRODERII. DANTELE. ȘINOARE etc. etc. TRUSOURI.	ADJUSTĂRI (DECORAȚII) pentru halne. Rog să binevoști a privi vitrinele mele.
---	--	---	--

Teatrul de vară din Arad Septembrie 1, 2, 3 și 4.

Senzație!

Numai patru zile!

D-ȘOARA FREGOLIA

unica artistă transformatoare americană din lume.

PROGRAMUL:

Tenoristă }
Sopranistă } Miss Fregolia
Basistă }

Chelnăr electric în

Cafeneaua cosmopolită

Farsă într'un act cu cântări.

Persoanele:

Chelenerul Biel
Mstr. Braun, boier
Fifi, subretă franceză
Arthusa, prof. de astrologie
Mabek, profesor american
Macaroni, flașnetar italian
Miss Braun corista Geloasă
Gardist

Miss Fregolia

Compozitori:

Verdi
Offenbacher
Wagner
Sousa
List
Suppé
? ? ?

Fregolia

Urmările unei întâlniri

Dramă conjugală.

Persoanele:

Mr. Blanch bărbatul,
Miss Blanch nevasta lui } Fregolia
Ileana, facton
Bharli, curtezan

On. public e rugat la transformările nenotate să observe și ghetete și ciorapii.

== Duminecă două reprezentații. ==

D. a. la 4 prețuri reduse — Seara la 8^{1/2} cu prețuri obișnuite.

Ghetetele cumpărate la mine le repar

gratuit!

Cele mai ieftine și mai bune

ghete,
pălării
și articole de modă,

le cumpărăm

la Korányi

Arad, Piața Libertății Nr. 3.
(fostul local Winternitz.)

Depozitul exclusiv al renumitelor **ghete anatomice Moskovits**. Multele avantaje ale acestora: **prețuri extra concurență**, nu-și pierd forma, merselastic. Purtare plăcută, indispensabile pentru picioare bolnave. **Inceată asudatul picioarelor!** Vă rog să vă convingeți. Priviți vitrinele în interesul d-voastră.

== LIMONATA KRISTÁLY ==

se poate purta în buzunar,
e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii în excursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește — — — fabrica de limonată Kristály a lui — — —

KERTÉSZ ERNŐ

farmacist în SZABADKA, 103 Tr.